



Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1752. usque ad
Annum 1757 - Cum Appendice ad Annos 1744. 1745. 1748

Luxemburgi, 1758

L. A Syriacis, & Armenis in Latinorum Ecclesiis Sacra peragentibus
proprium Ritum servari præcipitur: Missionariis denegatur facultas
dispensandi eosdem Syriacos & Armenos super abstinentia a ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74789](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74789)

temente, o ignoratamente, fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare, contro la forma e disposizione della presente nostra Cedola di *Moto proprio*; quale vogliamo che vaglia, e debba avere sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore, colla semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi siano state chiamate, sentite, o citate qualsivoglia persone, ancorchè privilegiate, e privilegiatissime, che pretendessero avervi interesse, e che per comprenderle fosse bisogno di special menzione; non ostante la Bolla di Pio IV. nostro Predecessore de *registrandis*, la regola della nostra Cancelleria de *jure quæsto non tollendo*, e qualsivoglia altre Costituzioni, ed ordinazioni nostre, e de' nostri Predecessori, leggi, statuti, riforme, statuti, usi, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e registrato, e suppleto colla piezza della nostra Potestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale e formale, che vi potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena, e totale esecuzione di quanto si contiene nella presente nostra Cedola di *Moto proprio*, ampiamente, ed in ogni più valida forma deroghiamo.

Dato dal nostro Palazzo di Monte Cavallo questo di 8. Luglio 1755.

BENEDICTUS PAPA XIV.

§. 49. *Motu itaque proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, eandem Scedulam, omniaque & singula in ea contenta & expressa, & a Nobis per eum, ut præfertur, sancita, volita, & ordinata, per hanc nostram perpetuam valituram Constitutionem, confirmamus, & approbamus, eisque perpetuum, & inviolabile ejusdem præsentis Sanctionis robur & firmitatem adjicimus: Atque iterum & ex integro ea omnia & singula, in omnibus & per omnia, juxta ejusdem Scedulæ seriem, continentiam, & tenorem, Apostolicæ Auctoritatis plenitudine præfata statuimus, volumus, & ordinamus; ac ea ab iis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit in futurum, perpetuè observari, & exactissime impleri jubemus atque præcipimus.*

§. 50. *Mandantes propterea Dilectis Filiis ejusdem Tribunalis Supremæ Inquisitionis contra hæreticam pravitatem in Urbe nostra Assessoribus, aliorumque Tribunalium in temporalibus Ditione nostra præfata Inquisitionibus, Cancellariis, Tabellionibus, & Ministris nunc, & pro tempore existentibus, aliiisque ad quos pertinet, & pertinebit in futurum, ut præmissa omnia & singula observent, ac ab omnibus, ad quos spectat, & quomodocumque spectabit, exactissime observari faciant: Inobedientes verò, opportunis juris, & facti remediis, ac etiam privationis officii, pena coercerent, & compescant, tam ex officio, quam ad cujusvis Partis instantiam, omni & quacumque appellatione, sive recursu, etiam ad præfatum Supremam Inquisitionem, adversus præmissorum omnium & singulorum observantiam, & executionem forsan interponendis, omnino postpositis, & remotis.*

§. 51. *Ac decernentes eandem Scedulam, necnon præfatas litteras, omniaque & singula in ipsis contenta, & sancita, volita, & ordinata, etiam ex eo, quod Personæ in ipsis interesse habentes, & quas præmissa concernunt, etiam specifica, & individua mentione dignæ, eisdem non consenserint, seu ex alia quantumvis juridica & privilegiata causa, in jus vel controversiam vocari minime posse; Sed eadem semper valida, & efficacia esse & fore, ac secundum ea, & non aliàs, per ipsam Cardinalium Inquisitionis Congregationem, ac quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, etiam dicti Tribunalis Assessorem, ac Inquisitores præfatos, sublati eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretan-*

di facultate, judicari & definiti debere, ac irritum & inane, si secus super his a quolibet quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari, judicari, vel definiti contigerit.

§. 52. *Non obstantibus nostra & Cancellariæ Apostolicæ Regula, de jure quæsto non tollendo, & quibusvis aliis contrariis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ejusdemque Tribunalis facultatibus, stylis, usibus, & consuetudinibus, etiam antiquis, ac diuturno temporis cursu invecitis, & toleratis, ac omnibus iis, quæ in dicta Scedula volumus non ob stare: Quibus omnibus & singulis, motu, scientia, & potestatis plenitudine pari, harum quoque serie derogamus, contrariis quibuscumque.*

§. 53. *Volumus autem, ut earundem præsentium transumptis, cum dicta Scedulæ tenore inserto impressis, ac manu Cancellarii dictæ Supremæ Inquisitionis subscriptis, ac ejusdem Supremæ Inquisitionis sigillo munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.*

§. 54. *Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum Confirmationis, approbationis, roboris adjectionis, statuti, ordinationis, jussionis, mandati, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.*

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto, duodecimo Kalendas Augusti, Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Card. Passioneus.

V I S A

De Curia J. C. Boschi.

Loco † Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

A Syriacis & Armenis in Latinorum Ecclesiis Sacra peragentibus proprium Ritum servari præcipitur: Missionariis denegatur facultas dispensandi eosdem Syriacos & Armenos super abstinentia a Piscibus jejunii tempore: omnes denique Græcos & Orientales Ritus conservandos esse decernitur; monenturque Missionarii, ut in Orientalibus convertendis, eos ab erroribus, & schismate revocent, non a suis approbatis Ritibus avertant.

Ad Missionarios per Orientem deputatos.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilectæ Fili, salutem & Apostolicam
Benedictionem.

ALLATÆ sunt ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum Litteræ Sacerdotis cujusdam, Sacris Missionibus exercendis deputati in Civitate Balleræ, quam vulgo *Bassoram* vocant, quæque itinere quindecim dierum a Babylonia distat, & Mercatorum negotiationibus est celeberrima; quibus Litteris exponendum censuit, plures in illa

Derogatio
contrariis.Fides ha-
benda Tran-
sumptis.

Sanctio.

Dat. die 21.
Julii 1755.Præmissa
omnia Pont.
Apostolica
Constitutio-
ne confirmat.Mandatum
pro plena eo-
rumdem ob-
servantia.Clasulæ pro
perpetua Lit-
terarum fir-
mitate.Duplex quæ-
situm Con-
gregat. Pro-
pagandæ Fi-
dei a Missio-
nario propo-
situm.

Primum, quemnam Ritur servare debeant Syriaci, & Armeni, in Latinorum Ecclesiis Sacra peragentes.

Alterum, an Missionariis concedenda sit facultas cum presatis difpenfandi super abstinentia a piscibus tempore jejuniis.

Rescriptum utrique quæsto reddendum, ut nihil innovetur.

Urbe commorari Catholicos Ritus Orientalis, Armenos nempe, aut Syriacos, qui peculiari Templo carentes, ad Latinorum Missionariorum Ecclesiam se conferunt, ubi eorum Sacerdotes Missarum Sacrificia juxta peculiare ipsorum ritus offerunt, aliaque Sacras Cereemonias perficiunt; Laici autem hujusmodi Sacris interfunt, & Sacramenta ab iisdem Sacerdotibus suscipiunt. Indeque occasione arripuit quaerendi, utrum prædicti Armeni, & Syriaci, Catholicum suum Ritum observare debeant, an verò, ad tollendam varietatem in ipsa Ecclesia, in quam Latini etiam, ut diximus, conveniunt, magis consentaneum videatur, ut Armeni, & Syriaci, relicto veteri Calendario, novum amplectantur, in iis, quæ pertinent ad statuenda tempora Paschalis Solemnitatis, & annuæ Communionis, sicuti etiam Quadragesimæ, dierumque Festorum tam mobilium, quàm immobilium: atque ulterius progrediendo, quæsit, quatenus prædictis Balfere Armenis, & Syriacis novum Calendarium observandum decernatur, utrum aliis quoque Orientalibus præscribi debeat, qui peculiare quidem habent Templum, sed adeò angustum, ut Sacris Functionibus decenter obeundis impar deprehendatur, ideoque ad Ecclesiam Latinorum plerumque se conferunt.

§. 2. Insuper idem Missionarius prædictæ Congregationi subdidit, quod quum Catholicis Orientalibus Armenis, & Syriacis præceptum sit, diebus jejuniis dicatis, a piscibus abstinere, plures inter ipsos reperiuntur, qui id minime observant, non ullo sanè adducti contemptu, sed partim naturæ fragilitate petraçti, partim ex eo, quod Latinis Catholicis aliam esse consuetudinem intuentur: ideo non alienum videri, si facultas Missionariis tribuatur permittendi, non quidem universis, sed speciatim his, aut illis, ut piscibus utantur jejuniis tempore, ita tamen, ut nullum inde scandalum oriatur, & aliud pietatis opus, loco abstinentiæ a piscibus, subrogare jubeantur.

§. 3. Hæc, ut diximus, a prædicto Missionario proposita sunt Congregationi de Propaganda Fide, quæ de more eadem examinanda remissit alteri Congregationi Generalis Inquisitionis. Habita verò hæc fuit coram Nobis die 13. Martii hujus anni 1755., & unanimi Cardinalium Inquisitionum consensu, responsum fuit: *nihil esse innovandum.* Id quod Nos etiam auctoritate nostra firmavimus, per moti potissimum decreto aliàs a primodicta Congregatione de Propaganda Fide die 31. Januarii anni 1702. edito, quod deinde confirmatum, & renovatum non semel fuit, & est hujusmodi: *Referente R. P. D. Carolo Augusto Fabrono Secretario, Sacra Congregatio mandavit præcipi, prout præsentii decreto præcipitur, omnibus, & singulis Missionum Apostolicarum Præfectis, & Missionariis, ne ullus eorum in posterum, quavis occasione, aut pretextu, audeat dispensare cum Catholicis quarumcumque Nationum Orientalium, super jejuniis, orationibus, cereemoniis, & similibus, a proprio earundem Nationum Ritu præscriptis, & a Sancta Sede Apostolica approbatis. Præterea eadem Sacra Congregatio censuit, non licuisse, nec licere præfatis Catholicis ullatenus a proprii Ritus, a Sancta Romana Ecclesia ut supra, approbati, consuetudine & observantia recedere. Hujusmodi autem decretum sit confirmatum, ac renovatum, iidem Eminentissimi Patres ab omnibus & singulis prædictis Præfectis, & Missionariis omnino & absque ulla tergiversatione observari debere, mandarunt. Quod quidem decretum respicit Catholicos Orientalis Ecclesiæ, eorumque Ritus ab Apostolica Sede approbatos: Orientalem autem Ecclesiam omnibus notam est quatuor Ritibus constare, Græco videlicet, Armeno, Syriaco, & Coptico, qui sanè Ritus universi sub uno nomine Ecclesiæ Græcæ, aut Orientalis intelliguntur, non secus ac*

sub Ecclesiæ Latine Romanæ nomine, Ritus Romanus, Ambrosianus, Mozarabicus, & varii peculiare Ritus Ordinum Regularium comprehenduntur.

§. 4. Adeo perspicua est decreti sententia, ut nullo Commentario indigeat. Quare nostra hæc Encyclica Epistola eò tendit, ut hujusmodi Lex omnibus cognita fiat, atque perfecta, utque deinceps executioni diligentius mandetur. Merito namque dubitari potest, quæstiones a Missionario Balfere propositas, ex ignoratione decretorum, quæ jam pridem edita sunt, promanasse. Sed quoniam ex aliis multis atque frequentibus indicis conjicimus, Missionarios Latinos in id curam, & cogitationes intendere, ut in convertendis Orientalibus a Schismate & errore ad Unitatem, Sanctamque Catholicam Religionem, Orientalem Ritum de medio tollant, aut saltem labefactent, Catholicosque Orientales ad Latinum Ritum amplectendum alliciant, non alia quidem de causâ, nisi studio Religionis amplificandæ, & opus bonum, Deoque gratum operandi; ideo consentaneum putavimus (quoniam animus ad scribendum appulsum) hac nostra Encyclica Epistola brevius, quo fieri poterit, ea omnia complecti, quæ, juxta hujus Apostolicæ Sedis sententiam, pro norma haberi debent, quoties Orientales ad Catholicam Religionem convertuntur, quæque servanda sunt cum Orientalibus Catholicis, qui versantur in Locis, ubi aut nulli degunt Latini, aut Latini Catholici simul cum ipsis Orientalibus Catholicis commorantur.

§. 5. Sanè historiam Ecclesiasticam ne quidem primis, ut ajunt, labiis attingisse dicendus esset, qui ignoraret quantum elaboraverint Romani Pontifices, ut Orientales ad unitatem adducerent, post funestum schisma Photii, qui tempore Summi Pontificis Sancti Nicolai I., Constantinopolitanam Sedem, depulso per vim sancto Ignatio Patriarcha legitimo, invasit. Sanctus Leo IX. Prædecessor noster Legatos suos Constantinopolim misit, ut hujusmodi schisma, quod per duo circiter sæcula sopitum, Michael Cerularius redintegraverat, extirparet; sed illius conatus in irritum ceciderunt. Urbanus deinde II. Græcos ad Barense Concilium invitavit; sed exiguum fructum consecutus est, tametsi Sanctus Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus omnem curam impenderit, ut ipsos Ecclesiæ Romanæ conciliaret, ipsique errores, in quibus versabantur, doctrinæ suæ lumine patefecerit. In Lugdunensi Concilio, quod Beatus Gregorius X. coegerat, Michael Palæologus Imperator, & Græci Episcopi, unitatem Romanæ Ecclesiæ amplexi sunt; verum mutatis animis ab illa rursus desierunt. In Concilio autem Florentino sub Eugenio IV. Summo Pontifice, ad quod Joannes Palæologus, & Joseph Patriarcha Constantinopolis, cum cæteris Orientalibus Episcopis, convenerant, Unio statuta fuit, & uniuscujusque subscriptionibus acceptata; eodemque in Concilio, Armenorum, & Jacobitarum Ecclesiæ, ad obedientiam Sedis Apostolicæ redierant; deinde Eugenius Pontifex Florentiæ Romanæ profectus, Legatos etiam Regis Æthiopum excepit, ac Syros, Chaldaeos, & Maconitas ad obedientiam Romanæ Sedis redegit. Sed quoniam, ut legitur in Evangelio Sancti Matthæi Cap. 13., semen, quod cecidit super petram, nullum affert fructum: quæ non habet, ubi radicem defigat: *Hi sunt, qui cum gaudio suscipiunt continuò verbum Dei, non habent autem in se radicem: facta autem tribulatione & persecutione propter verbum, continuò scandalizantur: ideo vix Marcus Archiepiscopus Ephesus, tanquam novus Photius, Unionem convellere adnixus est, & adversus ipsam cepit vocem extollere, statim omnis optatus fructus deperit.*

§. 6. Præterea Ecclesiasticæ historiæ ignarum se proderet, qui pariter resciret, ita cum Orientalibus Unionem peractam, firmatamque fuisse, ut Dogma processionis Spiritus S. a Patre, & Filio reciperent, atque adeo licitam fuisse admitterent additionem vocis *Filioque*, Symbolo factam; ut panem non minus

fermentatum,

Conscribendæ Encyclicæ finis, ut Missionariis decreta Congregationum rescripta fiant, iisdemque in Orientalibus reducendis certa tradatur agendi norma.

Romanorum Pontificum sollicitudo in revocandis ad unitatem Orientalibus.

In unione curanda semper id actum, ut, explosis erroribus Orthodoxæ Fidei oppositis, Ritus esset illæsus.

fermentatum, quam azymum, Sacramenti Eucharistia materiam esse faterentur; ut dogma Purgatorii, visionis beatificæ, ac Primatus Romani Pontificis amplecterentur; uno verbo omnem curam collatam fuisse, ut errores Catholica Fidei adversi evellerentur; nunquam verò id actum esse, ut venerabili Orientali Ritui detrimentum ullum inferretur. Sed præsentem quoque Ecclesiæ disciplinam prorsus ignoraret, cui satis exploratum non esset, Romanos Pontifices, qui infelicibus præteritorum temporum successibus minime deterriti, de reducendis ad Unitatem Græcis semper cogitarunt, eandem viam, quam paulò ante indicavimus, semper instituisse, & adhuc insistere; sicut ex ipsorum cum dictis, tum factis manifestè colligitur.

§. 7. Undecimo sæculo nonnulli Constantinopoli, Alexandria, & in Patriarchatu Hierosolymitano reperiebantur Latinorum Ecclesiæ, in quibus Latinus Ritus servabatur, quemadmodum Romæ non deerant Græcorum Tempula, in quibus ipsi Græco Ritui sacra munera persolvebant. Michael Cerularius, impius schismatis instaurator, Latinas Ecclesias jussit obsideri, Verum Sanctus Leo IX. Romanus Pontifex par pari nequaquam retulit, quamvis id facillimè posset, neque Græcorum Tempula Romæ clausit, sed aperta esse voluit. Itaque de injuria Latinis illata conquestus in sua Epistola prima cap. 9. ita subdidit: *Ecce in hac parte Romana Ecclesia quanto discretior, moderatior, & clementior vobis est? siquidem, cum intra & extra Romam plurima Græcorum reperiantur Monasteria, sive Ecclesiæ, nullum eorum adhuc perturbatur, vel prohibetur a paterna traditione, sive sua consuetudine; quin potius suadet, & admonetur eam observare.*

§. 8. Initio sæculi decimi tertii, cum Latini in potestatem suam Constantinopolim redegressi, & Summus Pontifex Innocentius III. decessisset Patriarcham Latinum in ea Civitate constituit, cui non solum Latini, sed etiam Græci obtemperarent; nihilominus palam declarare non prætermisit, nullum se velle Græcis Ritibus inferre detrimentum, nisi si quæ forte consuetudines inter eos receptæ, periculum animarum parerent, aut honestati Ecclesiasticæ adversarentur. Decretalis hujus Pontificis, in Concilio Lateranensi IV. edita, referur tum in Tom. VII. Collectionis Conciliorum Harluini pag. 22., tum in Cap. Licet, de Baptismo: *Licet Græcos diebus nostris ad obedientiam Sedis Apostolicæ reverentes fovere, ac honorare velimus, mores ac Ritus eorum, quantum cum Domino possumus, subsinendo, in his tamen illis deferre nec volumus, nec debemus, quæ periculum generant animarum, & Ecclesiasticæ derogant honestati.* Honorius postea III., qui Innocentio immediate successit, iisdem verbis usus est, cum literas dedit ad Regem Cypri, qui duos Episcopos in nonnullis Regni sui Civitatibus optabat, Latinum videlicet pro Latinis, qui in illis versabantur, Græcum alterum pro Græcis, qui iisdem in locis commorabantur. Atque hæc Honorii epistola typis impressa legitur in Annalibus Raynaldi ad annum Christi 1222. num. 5.

§. 9. Documentis ejusmodi plurimum redundat sæculum decimum tertium. Ad hoc quippe sæculum pertinet epistola Innocentii IV. ad Danielem Regem Russia, apud Raynaldum ad annum 1247. num. 29., qua ipsius Regis specialem devotionem erga Ecclesiam Catholicam commendans, concedit, ut Ritus, qui Fidei Romanæ Ecclesiæ non repugnarent, in ejusdem Regno serventur, ita scribens: *Eapropter, charissime in Christo Fili, tuis supplicationibus inclinatus, Episcopis, & aliis Presbyteris de Russia, ut liceat eis more suo ex fermentato*

conficere, & alios eorum Ritus, qui Fidei Catholica, quam Ecclesia Romana tenet, non obviunt, observare, auctoritate presentium indulgemus. Huc etiam spectat ejusdem Innocentii IV. epistola ad Othonem Cardinalem Tusculanum Sanctæ Sedis Legatum in Insula Cypri, cui munus demandaverat nonnullas controversias componendi, quæ Græcos inter, ac Latinos excitatæ fuerant, uti deprehenditur ex ejus Constitutione, quæ incipit: *Sub Catholica: quæque in veteri Bullario Tom. I. * numero decima quarta recensetur: Verum quia nonnulli Græcorum jamdudum ad devotionem Sedis Apostolicæ redeuntes, ei reverenter obediunt, & intendunt; licet, & expedit, ut mores ac Ritus eorum, quantum cum Deo possumus, tolerantes, ipsos in Ecclesia Romana obedientia præservemus. Quamquam in his, quæ animarum periculum parerent, vel honestati Ecclesiasticæ derogarent, nec debeamus illis deferre aliquatenus, nec velimus.* Postquam verò in eadem epistola præscripsit ea, quæ a Græcis faciendæ erant, tum ea enumeravit, quæ illis permittendæ arbitrabatur; his verbis concludit: *Memoratis autem Archiepiscopo Nicosiensi, & ejus Suffraganeis Latinis, communiter auctoritate nostra præcipias, ut eosdem Græcos super præmissis, contra hujusmodi provisionem, & deliberationem nostram, non inquietent aliquatenus, nec molestent.* Idemque Pontifex Innocentius IV. Laurentium Minoritam Pœnitentiarium suum, Apostolicum Legatum constituens, eique plenam auctoritatem tribuens in Græcos omnes, qui in Regno Cypri, in Patriarchatibus Antiocheno, & Hierosolymitano morabantur, in Jacobitas etiam, Maronitas, ac Nestorianos, hoc illi potissimum mandavit, ut Græcos universos auctoritate sua vindicaret ab omnibus molestiis, quæ ipsis a Latinis inferri possent: *Mandamus, quatenus Græcos illarum partium, quocumque nomine censeantur, auctoritate Apostolica protegens, turbari eos violentiis, vel quibuscumque molestiis non permittas, injurias quaslibet & offensas a Latinis illatas eisdem, plenarie faciens emendari, & Latinis ipsis districte præcipiens, ut a similibus de cætero penitus conquiescant.* Hæc sunt Innocentii verba ad prædictum Legatum Apostolicum, quæ a Raynaldo ad annum Christi 1247. num. 30. recensetur.

§. 10. Alexander IV. in locum Innocentii Pontificis immediate successit, cum irritam cessisset Prædecessoris sui voluntatem animadvertisset, eumque turbas, ac dissensiones Græcos inter ac Latinos Episcopos in Regno Cypri adhuc vigere percepisset, Latinis Episcopis indixit, ut Græcos Ecclesiasticos suas ad Synodos accerferent; eos autem Decretis Synodalibus subiectos declarans, sequentem conditionem adjecit: *Recipere, & observare synodalia statuta, quæ tamen Græcorum Ritibus Fidei Catholica non adversis, & a Romana Ecclesia toleratis, non obviunt.* Hujusmodi laudabili exemplo inherens Elias Archiepiscopus Nicosiensis anno 1340. Decretis suis synodalibus hanc declarationem inseruit: *Per hoc autem non intendimus inhibere Græcis Episcopis, & eorum subditis, quin Ritus suos, Fidei Catholica non adversos, sequantur, juxta compositionem a felicitis recordationis Domino Alexandro Romano Pontifice in Regno Cypri inter Latinos, & Græcos editam, & observatam.* Hæc omnia perspicui possunt in Labbeana Collectione, Venetæ editionis, tom. 14. pag. 279., & tom. 15. pag. 775.

§. 11. Finem sæculo decimo tertio imponit memorata Græcorum, Latinorumque Unio statuta in Generali Concilio Lugdunensi sub Beato Gregorio X. Summo Pontifice, qui ad Michaclem Palæologum Fidei Confessionem, Unionisque Decretum a Concilio firmatum, & a Legatis Orientalibus juratum misit, ut ipse

* In hac Editione Tom. I. Conflit. XIV. p. 100. & seqq.

Hujusque proximus Successor Alexander IV.

Unio Græcorum in Lugdunensi Concilio statutata sub conditione; nequid Græcus Ritus immutaretur

quoque

Præclarum in id afferitur S. Leonis IX. factum.

Innocentii III. & Honorii III. recepta, de Græcis Ritibus retinendis.

Idipsum iterato confirmavit Innocentius IV.

quoque Imperator, ac reliqui Græci Episcopi eisdem subscriberent. Peracta fuerunt omnia ab Imperatore, & Orientalibus, adjecta tamen hac conditione, quæ ipsorum litteris continetur, ab Harduino relatis in sua *Collectio- ne, tom. 8. pag. 698. Sed rogamus Magnitudinem Vestram &c. quod permaneamus in Ritibus nostris, quibus utebamur ante Schisma, qui scilicet Ritus non sunt contrarii contra supradictam Fidem, nec contra Divina præcepta.* Quamvis autem responsum Gregorii Pontificis ad has Orientalium litteras interierit, quum tamen ipse Unionem ab iis acceptatam atque subscriptam satis firmam reputaverit, merito inde colligitur, prædictam conditionem ab ipso receptam, probatamque fuisse. Et sane Nicolaus III. Gregorii Successor, per suos Legatos, quos Constantinopolim misit, his verbis animum suum patefecit, uti habetur apud Raynaldum ad annum Christi 1278: *De cæteris autem Græcorum Ritibus, eadem Romana Ecclesia intendit Græcos, quantum cum Deo poterit, favorabiliter prosequi, & ipsos in illis Ritibus, de quibus Sedi Apostolica visum fuerit, quod per eos Catholica Fidei non lædatur integritas, nec sacris statutis Canonum derogetur, perseverare permittit.*

Similiter res gesta est in Concilio Florentino, probante Eugenio IV. Pontifice.

§. 12. Quod attinet ad sæculum decimum quintum, sat esse potest indicata superius Unio in Concilio Florentino statuta, cui ab Eugenio Pontifice probata, Joannes Palæologus subscripsit, hac lege: *ne ex Ritibus nostra Ecclesia aliquid immutetur: uti videre est tom. 9. Collectionis Harduini pag. 395.* Verum, cum Nobis in animo non sit singula percensere, quæ a Romanis Pontificibus, sequentibus deinde sæculis gesta sunt, præcipua quedam attingemus, ex quibus manifesto deprehendatur, ipsos quidem omni conatu, studioque egisse, ut insidentes Orientalium animis errores ab iis evellent, sed simul etiam manifestis argumentis id ostendisse, fartos tectosque se velle Ritus, quibus eorum majores ante Schisma, approbante Sede Apostolica, usi fuerant; nec unquam ab Orientalibus postulasse, ut si Catholici esse velent, Latinum Riturum amplecterentur.

Subsequentium Pontificum Leonis X. Clementis VII. & Pii IV. cura servandi Græci Ritus.

§. 13. In Græcorum Enchiridio edito Beneventi, duæ Summorum Pontificum Leonis X., & Clementis VII. habentur Constitutiones, quibus vehementer increpantur Latini illi, qui in Græcis reprehendebant observantiam eorum, quæ in Florentino Concilio eisdem permessa fuerant; præsertim quod Sacrificium offerrent in fermentato, uxorem ducerent, antequam sacris Ordinibus initiarentur, eamque post susceptos Ordines sacros retinerent, quodque Eucharistiam sub utraque specie etiam Pueris exhiberent. Pius IV. in Constitutione: *Romanus Pontifex: quæ numero est LXXV. Tom. II. veteris Bullarii, * dum Græcos in Latinorum Diocesisibus commorantes, Latinis Episcopis subiectos fore decernit, ita subdit: Per hoc tamen non intendimus, quod ipsi Græci ab eorum Græcico Ritu detrahantur, vel aliàs desuper quoquo modo per locorum Ordinarios, aut alios, impedi- antur.*

* In hac Editione Constit LXXV. Tom. II. pag. 290.

Gregorius XIII. in Collegiis pro Græcis, Maronitis, & Armenis in Urbe erectis, Ritum Orientalem servari voluit

§. 14. Annales Gregorii XIII. a Patre Mathæo conscripti, & Romæ impressi anno 1742. complura referunt, quæ idem Pontifex gessit, licet exitu parum felici, ut Coptos, Armenosque ad Catholicam Fidem reduceret. Sed ad rem nostram potissimum faciunt ea, quæ leguntur in ipsius Constitutione 63. in novo Bullario tom. 4. part. 3., & in duabus aliis, videlicet 157. & 173. in eodem Bullario tom. 4. part. 4., de foundatione trium Collegiorum in Urbe ab eodem Pontifice institutorum pro Græcis, Maronitis, & Armenis, in quibus Alumnos dictarum Nationum educari voluit, ita tamen, ut semper in suis Ritibus Orientalibus

perseverarent. Celeberrima fuit Unio Ruthenorum cum Apostolica Sede tempore fel. record. Clementis Papæ VIII. peracta, cujus monumenta relata leguntur in Annalibus Venerabilis Cardinalis Baronii, Romæ editionis anni 1596. Tom. VII. ubi pag. 682. exhibetur decretum ab Archiepiscopis, & Episcopis Ruthenis pro in eunda Unione confectum, cum hac conditione: *Salvis tamen, & in integrum observatis cæremoniis, & Ritibus cultus Divini peragendi, & Sacramentorum Sacramentorum, juxta consuetudinem Ecclesie Orientalis; correctis tantummodo iis articulis, qui ipsam Unionem impedirent; ut more antiquo fierent omnia, sicut olim Unione durante fuerunt.* Sed cum paulo post ad pacem turbendam rumor percubisset, sublato esse in Unione Ritus universos, quibus Rutheni antiquitus usi fuerant in Divina Psalmodia, in Missæ Sacrificio, in Sacramentis administrandis, aliisque Sacris Cæremoniis; Paulus V. Litteris Apostolicis in forma Brevis datis anno 1615., in eodem Græcorum Enchiridio impressæ sunt, voluntatem suam his verbis solemniter declaravit: *Dummodo veritati, & doctrina Fidei Catholica non adveniantur, & communionem cum Romana Ecclesia non excludant, per Unionem præmissam tollere, aut extinguere, Ecclesia Romana intentionem, mentem, & voluntatem non fuisse, nec esse; nec id dici vel censeri potuisse, nec posse; quin imo dictos Ritus eisdem Ruthenis Episcopis, & Clero, ex Apostolica benignitate permisos, concessos, & indultos esse.*

Rutheni ad unitatem Catholicam redeuntes eundem Orientalem Riturum sibi illærum stipulantur.

Eandem conditionem servatam, firmamque fore edicis Paulus V.

§. 15. Aptissime hic recenseri possent Ecclesie, quas diversis temporibus posteriores Romani Pontifices Græcis, Maronitis, Armenis, Coptis, Melchitis in Urbe addixerunt, quæque etiamnum extant, & patent, ut sacras functiones in ipsis, juxta Riturum suum, singuli expleant. Opportune hic quoque referri posset, quemadmodum Clemens Papa VIII. in sua Constitutione 34. §. 7. veteris Bullarii, Græcum Episcopum Romæ constituit, ut Italo-Græcis Latinas Dioceses incolentibus Ordines juxta Græcorum Riturum conferret; deinde vero alium a Clemente XII. proximo Prædecessore nostro, in sua Constitutione incipien. *Pastoralis*, fuisse superadditum Græcum Episcopum, qui fixam in Bisinianiensi Diocesi Sedem habet, ut Italo-Græcis Ordines conferat; ne qui longius ab Urbe distant, longum iter aggredi cogantur, ut Ordines ab Episcopo Græco Romæ degente, juxta allatam Clementis VIII. Constitutionem, suscipiant; ac ne ipsis quidem Episcopis Catholicis Maronitarum, Coptorum, & Melchitarum, qui aliquando Romæ versantur, denegari facultatem conferendi Ordines juxta Riturum suum, nationis suæ hominibus, dummodo idonei reperiantur. Ad rem pariter hic addi posset, quoties aliqua de disciplina Orientalium, vel Italo-Græcorum excitata est controversia, Apostolicam Sedem nihil prætermisisse, ut si quæ emendatione digna visa sunt, emendaret, edicendo statim, velle se, ut cæteris in rebus omnibus Orientalis Ritus inviolatus, firmusque maneret; aut aperte declarando, quæ pro Italo-Græcis inter nos degentibus, & Latinorum Episcoporum jurisdictioni subiectis statuebantur, ita accipi oportere, ut eos dumtaxat afficiant, ne utriusque vero protendantur ad Græcos Orientales, qui a nobis longe distiti, Græcis Episcopis suis Catholicis subfunt.

Clariora Summorum Pontificum facta, quibus evincitur, fuisse eos de Orientali Ritu servando vehementer sollicitos.

§. 16. Deprehenditur id ex confirmatione Synodi Provincialis Ruthenorum coactæ in urbe Zamoscæ anno 1720., ad quam examinandam Nos quoque, quippe qui tunc munere Secretarii Congregationis Concilii fungebamur, acciti fuimus a fel. record. Benedicto XIII., qui licet obsecundandum putasset insinuationibus Patrum ejusdem Concilii, a quibus nonnulli

Immo ne passos quidem esse, ut ab aliis quidem eisdem Riturum detraxeretur.

Ritus inter Græcos vigentes, suis Decretis vel temperati fuerant, vel sublatis; prædictam Synodum confirmavit quidem suis Apostolicis Litteris in forma Brevis, datis anno 1724; hac tamen addita declaratione: *Ita tamen, quod per nostram prædictæ Synodi confirmationem nihil derogatum esse censetur Constitutionibus Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, & Decretis Conciliorum Generalium, emanatis super Ritibus Græcorum, quæ, non obstante hujusmodi confirmatione, semper in suo robore permanere debent.* Idem quoque colligitur ex pluribus nostris Constitutionibus, quæ in nostro Bullario continentur, de Ritibus Coptorum, Melchitarum, Maronitarum, Ruthenorum, & Italo-Græcorum generatim, atque etiam speciatim de Ritibus Cleri Collegiæ Ecclesiæ S. Mariæ de Græco nuncupate, ac postremo de Græco Ritu in Ordine Sancti Basilii servando. Siquidem in Constitutione 87. ejusdem Bullarii Tom. I. * de Græcorum Melchitarum Ritibus hæc leguntur: *De Ritibus igitur, & moribus Ecclesiæ Græcæ illud in primis generatim statuendum decrevimus, nemini licuisse, aut licere, quovis titulo, & colore, & quacumque auctoritate, aut dignitate, etiamsi Patriarchali, aut Episcopali præfulgeat, quidquam innovare, aut aliquid introducere, quod integram, exactamque eorundem observantiam immutat.* In præcedenti vero Constitutione 57. quæ incipit: *Etsi Pastoralis §. 9. num. 1.* hæc de Italo-Græcis præscribitur: *Quoniam Orientalis Ecclesiæ Ritus, utpote non minima ex parte a Sanctis Patribus profecti, vel a Majoribus traditi, sic animis Græcorum, aliorumque insederunt, ut Prædecessores nostri Romani Pontifices satis consensuque duxerint Ritus hujusmodi, quæ in parte nec Fidei Catholice adversantur, nec periculum generant animarum, aut Ecclesiasticæ derogant honestati, approbare, seu permittere, quam illos ad Romanarum caeremoniarum normam reducere &c.* Et §. 9. num. 24. hæc leguntur: *His insuper, quæ superius in quacumque parte Italo-Græcis concessimus, indulgimus, declaravimus, præcepimus, ordinavimus, & interdiximus, seu prohibuimus, Græcorum in Oriente, sub propriis Catholicis Episcopis, Archiepiscopis, vel Patriarchis commemorantium, & aliarum Christianarum Nationum quorumcumque Rituum a Sancta Sede approbatorum, seu permissorum, juribus qualibuscumque, si quæ illis de jure, vel ex consuetudine, vel aliis quomodolibet legitime competant, aut Apostolicis Constitutionibus, vel Conciliorum Generalium, aut particularium, seu Congregationum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Decretis, quæ super Ritibus Græcorum, seu aliorum Orientalium emanarunt, ullo pacto præjudicatum, vel præjudicium ullum illatum esse, non intendimus.*

§. 17. Verum his, aliisque pluribus prætermisissis, libere asseremus, Romanos Pontifices assiduum, atque indefessam curam impendisse, ut hæreses, a quibus Schisma inter Occidentalem, atque Orientalem Ecclesiam dimanavit, profligarent; ac propterea earum detestationem, sive abjuratorem exposcisse ab iis Orientalibus, qui ad Ecclesiæ unitatem redire postulant, aut de quibus explorandum est, utrum vere ad unitatem Apostolicæ Sedis pertineant. Duxerunt formulæ professionis Fidei, quarum prima Græcis præscripta a Summo Pontifice Gregorio XIII. tom. 2. veteris Bullarii Romani trigesima tertia recensetur; alteram vero pro Orientalibus statuit Urbanus VIII. Ambæ Typis Congregationis de Propaganda Fide editæ fuerunt, prima quidem anno 1623; altera anno 1642. Cum autem deinde anno 1665. Patriarcha Antiochenus, Syriacus Hierapolis, necnon Archiepiscopus Syrorum in eadem urbe

Hierapolis commorantium, suæ Fidei professionem ad Urbem transmississent, eaque data fuisset examinanda Patri Laurentio de Laureza Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium, tunc temporis Sancti Officii Consultori, & deinde S. R. E. Cardinali; is die 28. Aprilis ejusdem anni suffragium suum scripto exaratum protulit, quod etiam subinde fuit a Congregatione probatum, illudque his verbis concluditur: *Omnes sunt admittendæ, sed significandum est iis, ad quos spectat, ut in posterum curent, emitti Professionem Fidei aliâ a felix recordationis Urbano VIII. Orientalibus præscriptam, quia illa continet multarum hæresum detestationem, & alia pro iis regionibus necessaria.*

§. 18. Cumque inimicus homo, ut supereminaret zizania, eo nequitia nonnullorum animos impulisset, ut Missalibus, Breviariis, ac Ritualibus admiscerent errores, quibus Ecclesiastici, cæterique de Clero inficerentur, opportuno consilio; & post accuratum examen, Romani Pontifices Typis Congregationis de Propaganda Fide, Missale Copticum, ac Maronitarum, sicut etiam Illyrica, aliæque hujusmodi Missalia recudenda curarunt. Neque silentio pretereire possumus, quantum curæ, ac laboris collatum fuerit in emendando Græcorum Euchologio, quod è Typographia ejusdem Congregationis superioribus mensibus prodit absolutum. Hujus Operis examen magno quidem studio sub Urbano VIII. Pontifice cœptum fuit, at post non multum temporis intermissum; instauratum autem novissimè sub Clemente XII., proximo Prædecessore nostro; at Deus Optimus Maximus eo Nos gaudio perfudit, ut post innumeras vigilias, labores, ac discussiones, Pontificatus Nostri tempore; a Cardinalibus, Præsulibus, Theologis, ac Viris Orientalium Linguarum peritissimis peractas, quin nobis ipsi pepercerimus, investigando nimirum, perlegendum, & expendendo quæcumque inspicienda, legenda, & examinanda erant, gravissimum hujusmodi opus absolutum intueremur; ea semper adhibita accurate, ac quodammodo scrupulosa circumspeditione, nequid minimum læderetur Græcus Ritus, sed libatus omninò retineretur, & integer, quamvis cæteroque superioribus temporibus inter nostros Theologos non defuerint, qui Orientalium Liturgiæ, Rituumque, qui ante Schisma in Orientali Ecclesia obtulerant, penitus ignari, improbarent quicquid adverbatur Occidentalis Ecclesiæ Ritu, quem tantummodo probè noverant. Utque uno verbo complectamur omnia, in reditu Græcorum, Schismaticorumque Orientalium ad Catholicam Religionem curando, id unum Romanis Pontificibus maxime curæ fuit, ut ex illorum animis radicatus evellerent Arianismum, Macedoniam, Nestorianismum, Eutychemum, Dioscorum, Monothelitarum, aliorumque errores, in quos infeliciter prouerant; salvis tamen, & intactis Ritibus, ac disciplina, quam ante Schisma servabant, & profitebantur, quæque venerandis ipsorum antiquis Liturgiis, ac Ritualibus innititur; quin unquam iidem Romani Pontifices poposcerint, ut ad Catholicam Fidem redeuntes, suum Ritu dimittere, & Latinum amplecti deberent: id namque Ecclesiæ Orientalis, & Græcorum, ac Orientalium Rituum omnimodam secum ferret internectionem, quod porro non modo nunquam tentatum, imo vero semper fuit, & est ab hujus Sanctæ Sedis consilio quammaxime alienum.

§. 19. Ex his, quæ huc usque latiori calamo relata sunt, plura facile inferri possunt. Primum quidem, conatus omnes, omnemque diligentiam in id unum impendendam esse ab eo Missionario, qui Orientales Schismaticos, & Græcos, ad unitatem, Deo juvante, redigere contendit, ut scilicet ab illorum animis errores

Curaruntque eorum Missalia expurgata recudi, Euchologium emendari, servato cæteroque semper Græco Ritu.

Missionarium quale sit munus, & quam methodum in eo utiliter obeundo sectari debeant.

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 166.

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 94.

Hæreses tamen unitatem proficuentes, summo opere averfari, certas formulas Professionis Fidei Græcis, & Orientalibus statuerunt.

1755.

depellat Catholicæ Fidei adversantes, quos Majores eorum amplexi sunt, ut causam aliquam prætenderent, qua se ab Ecclesiæ unitate segregarent, subtraherentque ab obedientia ac obsequio, Romano Pontifici, tanquam ejusdem Ecclesiæ Capiti, exhibendis. Quod vero spectat ad argumenta, quibus Missionarius uti debet; quum Orientales propriis veteribus Patribus magnopere adhæreant, peracta jam res est operosa fedulitate diligentissimi Leonis Allatii, aliorumque clariorum Theologorum, qui perspicue demonstrarunt, convenire maxime inter sese veteres, spectabilioresque Græcorum, nostrosque Ecclesiæ Occidentales Patres, in iis omnibus, quæ ad Dogma pertinent, & ad confutationem errorum, quibus Orientales, & Græci nunc temporis misere implicantur. Quapropter horum Librorum studium maximam indubie afferet utilitatem. Conati sunt sane Lutherani præterito sæculo, Orientales, & Græcos in errores suos pertrahere. Idem quoque tentarunt Calvinistæ infensissimi hostes præsentis realis Christi in Sacramento Eucharistiæ, & transubstantiationis panis, ac vini in ejusdem Corpus, & Sanguinem; & in partes suas Patriarcham Cyrillum, ut ajunt, adduxerunt. Attamen, cum Græci, licet Schismatici, animadvertissent, novis Lutheranorum erroribus adversari suorum veterum Patrum auctoritates, præsertim Sanctorum Cyrilli, Joannis Chrysostrami, Gregorii Nysseni, Joannis Damasceni, tum authentica argumenta, quæ ex ipsorum Liturgiis deponuntur, ad realem præsentiam, & transubstantiationem asserendam; se decipi minime passi sunt, nec ullo modo a Catholica veritate recedere voluerunt. Constat id omne ex Scheletrato in Dissertatione: *De perpetua consensione Orientalis Ecclesiæ contra Lutheranos*: sub titulo: *De transubstantiatione*, pag. 717. tom. 2. *Autorum Ecclesiæ Orientalis*. Idemque duabus in Synodis Patriarcham Cyrillum, seu edita sub ejus nomine Calviniana dogmata, unanimes damnarunt, uti videre est apud Christianum Lupum part. 5. ad Concilia Generalia, & Provincialia; ac potissimum in Dissertatione: *De quibusdam locis cap. 9. in fine*. Ex quo primum haud levis spes affulget, fore, ut ipsorum oculis subjectæ auctoritates veterum Patrum, quæ novis eorum erroribus adversantur, Catholico autem nostro Dogmati favent quammaxime, facilem viam ad reditum sternant, eosque ad veram conversionem impellant. Deinde alterum quoque potest inferri, nimirum, non modo opus non esse, ad Orientales & Græcos in viam unitatis revocandos, ut lædantur ipsorum Ritus, aut corrumpantur; quandoquidem id semper alienum fuit ab instituto Sedis Apostolicæ, quæ in hac ipsa Sacrorum Rituum materia, zizania a tritico, quoties oportuit, secernere novit; verum etiam conatus hujusmodi plurimum optatissimæ unioni adversari, uti recte perpendit Thomas a Jesu: *De conversione omnium gentium procuranda lib. 7. cap. 2. Ostendendum etiam, Ecclesiam Romanam probare, ac indulgere, ut quævis Ecclesia propriis adhæreat Ritibus, & Ceremoniis; quippe cum Schismatici propriorum Rituum tenacissimi sint. Ne ipsos eorum perdendorum ingruens aliqua suspicio ab Ecclesia Romana alienet, & avertat, opportune laborandum, ut se in propriis Ceremoniis insectandis conservandos esse persuadeantur*. Demum ex iis, quæ supra præjecimus, illud tertio inferitur, cavendum omnino esse Missionario, qui Orientalem schismaticum reducere cupit, ne eundem ad Latinum amplectendum Ritus inducere contendant: munus namque hoc unum Missionario demandatur, revocandi Orientalem ad Catholicam Fidem, non verò ipsum ad Latinum Ritus inducendi.

§. 20. Peracta in Florentino Concilio Unione, quam superius memoravimus, quidam ex Latinis Catholicis, in Græcia commorantes, arbitrati sunt, fas sibi esse a Latino Ritu ad Græcum transire, allekti fortasse ea libertate, quam noverant Græcis præservatam, retinendi post Ordinem Sacrum uxores, quas duxerant, antequam eundem Sacrum Ordinem susceperint. Verum Nicolaus V. Pontifex Maximus opportunum huic corruptelæ remedium asserre non prætermisit, uti colligitur ex ejus Constitut. tom. 3. part. 3. *Bullarii* recenter Romæ editi pag. 64. *Pervenit ad aures nostras, quod in Locis, quæ Catholicis in Græcia subiecta sunt, multi Catholici, Unionis prætextu, ad Græcos impudenter transerunt Ritus. Mirari admodum sumus, mirarique non desistimus, nescientes, quid sit, quod eos a consuetudine, ac Ritibus, in quibus nati, enutritique sunt, in alienigenarum Ritus transposuit: nam, etsi laudabiles Orientalis Ecclesiæ Ritus sint, non licet tamen Ecclesiarum Ritus permiscere, neque id unquam Sacrosancti Synodus Florentina permisit*. Cùm Latinus Ritus is sit, quo utitur Sancta Romana Ecclesia, quæ Mater est & Magistra aliarum Ecclesiarum, reliquis omnibus Ritibus præferri debet: Ex quo porro sequitur, haud licere a Latino Ritu ad Græcum transire; nec illis, qui semel a Ritu Græco, vel Orientali, ad Latinum transierunt, integrum esse ad pristinum Græcum Ritus reverti, quemadmodum patet ex nostra Constitutione: *Ensi Pastoralis* 57. §. 2. num. 13. *Bullarii nostri Tom. I.**, nisi forte peculiare quædam intercederet circumstantiæ, quæ impertinent hac super re dispensationem suaderent; sicuti superioribus temporibus aliquando, & nunc etiam accidit in Collegio Maronitarum hujus præfate Urbis, in quo, cum quandoque reperitur aliquis Societatis Jesu Sacerdos, qui Societatem ingrediens, dispensationem obtinuit transiendi ad Latinum Ritus, nonnunquam cum eo dispensatur, ut in Ecclesia memorati Collegii Missam celebret Ritu Syriaco, & Chaldaico, Divinique Officium juxta eundem Ritus persolvat, nempe, ut Alumnos in eodem Collegio degentes Ritus ipsum doceat. Id liquidò apparet ex pluribus Decretis Congregationis Sancti Officii, uno videlicet dato die 30. Decembris anno 1716., altero die 14. Decembris anno 1740., nec non ex alio recentiori, quod Nos die 19. Augusti anno 1752. iustissimum expediri.

§. 21. Hæc transitum de Latino ad Græcum Ritus spectant. Nunc autem verba facientes de transitu ab Orientali, & Græco ad Latinum Ritus, libere affirmari potest, transitum hujusmodi, non æquè, ac primum, interdicti; sed tamen nequaquam licere Missionario, Græcum & Orientalem, ad Catholicæ Ecclesiæ unitatem reverti exoptantem, inducere, ut proprium Ritus dimittat, cum ex hac agendi methodo, gravissima detrimenta, sicuti paulò ante innuimus, promanare possint. Melchitæ Catholicilibenter olim a Græco Ritu ad Latinum transibant; sed vetitum id ipsis fuit, monitique Missionarii, ne illis suaderent hujusmodi transitum; cujus permissio est privato Apostolicæ Sedis judicio reservata, uti manifestum fit ex nostra Constitutione: *Demandatam* 85. §. 35. *Bullarii Tom. I.* Præterea omnibus, & singulis Melchitæ Catholicis, Græcum Ritus servantes, ad Latinum Ritus transire deinceps expressè vetamus. Missionariis verò omnibus districtè mandamus, sub penis etiam infra exprimentis, aliisque arbitrio nostro decernendis, ne cuiquam ex illis hujusmodi transitum a Græco ad Latinum Ritus suadere præsumant, aut etiam cupientibus, inconsultâ Apostolicâ Sede, permittant*. Contentanea sunt Decreta Urbani VIII. Prædecessoris nostri quoad Ritus Græco-Ruthenum, edita in Congregatione Propagandæ Fidei coram ipso habita die 7. Februarii, ac die 7. Julii anno 1624.

1755.
Latinis non licet ad Græcum Ritus transire, neque Græcis Latinum Ritus semel amplexis, ad illum reverti, nisi Apostolica intercedat dispensatio.

* In hac Editione Tom. XVI. Constit. LVII. pag. 94.

Græcis interdum interdictus ad Latinum Ritus transitus, sed non æquè; is autem non a Missionariis, sed ab Apostolica Sede probandus.

* In hac Editione Tom. XVI. Constit. LXXXVII. pag. 165.

Quam-

1755.

Ex quid de
Italo-Græcis.

Quamvis autem æquum videri posset liberam Italo-Græcis relinquere facultatem transeundi, si liberet, a Græco Ritu ad Latinum, cum ipsi inter nos versentur, & Latino Episcopo subiciantur; tamen constitutum est, ut Sedis Apostolicæ auctoritas ad id omnino requiratur, si de Ecclesiasticis tam Sæcularibus, quam Regularibus agatur: Si verò Laici, & Sæculares transitum hujusmodi postulerint, Episcopi sufficiat licentia, quam ob justas, ac legitimas causas, certis quibusdam personis moderatè impertiri quidem potest, nunquam verò integrè Universitati: In hac enim facti specie Apostolicæ Sedis auctoritate opus est, uti videre est in sæpe memorata nostra Constitutione: *Essi Pastorale*: 17. §. 2. num. 14. *Bullarii nostri Tom. I. **

* In hac
Editione
Tom. XVI.
pag. 94.Objectio ex
eo desumpta,
quod aliqui
Latinorum
Ritus Orientalibus per-
mittantur.Duplex sta-
tuitur Græ-
corum, &
Orientalium
Classis. Non-
nulli suis Ri-
tibus ita ad-
herent, ut
Latinos dam-
nent, atque
improbent.
Exemplis res
illustratur.

§. 22. Quod si defendi vellet, Orientales, & Græcos hæresim abjurantes, & ad Unitatem redeuntes, allici jure posse, ac urgeri ad Ritus suos defendendos, Ritumque Latinum omnino amplectendum, eò quod alias probatum fuerit, atque nunc etiam probetur, Orientales, & Græcos Latinum aliquem Ritu sectari; opportuna haud desideratur responsio. Orientales si quidem & Græci duas veluti Classes constituunt. Prima est illorum, qui nequaquam contenti iis rebus, quæ ab Apostolica Sede ipsis ad Unionem conservandam permittuntur, extra honestatis limites impudenter feruntur, jactantes, quæcumque a se sunt - ea jure optimo fieri, Latinosque decipi, qui eadem non peragunt. Exemplo fit Azymum: Græci, & Orientales, ut Catholici sint, fateri debent, tam azymum, quam fermentatum panem, materiam esse aptam Sacramenti Eucharistiæ, & quemlibet Ecclesiæ suæ Ritu sectari oportere; adeo ut quicumque improbat Ecclesiæ Latine Ritu, quæ in Eucharistiæ consecratione utitur azymo, a veritate recedat, & in errorem prolatur. Hilarion Monachus in Dialectica sua Oratione, quam Leo Allatus à Græco sermone Latinam reddidit tom. 1. *Græci Orithodoxæ*, edito Typis Congregationis de Propaganda Fide 1652. p. 762. hæc advertit: *Et hæc scripsi vobis, Græci amicissimi, non panem vestrum, quem adorans aquæ ac nostra azyma revereor, incusans, sed exponens, neque probe, neque ut Christianum addecer, vos gerere, dum Latinorum azyma dicto factoque lactis, injuriæque afficiis; in utriusque enim, ut dictum est, verus Christus continetur.* Exemplum est itidem ex libertate, Orientali & Græcæ Ecclesiæ relicta, ut qui in ea Sacris Ordinibus, atque etiam Sacerdotio sunt insigniti, uxores, quas ante Sacrum Ordinem duxerunt, retinere valeant, uti patet ex *Can. Aliter*, dist. 31. & cap. *Cum olim, de Cleri is Conjugatis*. Romani siquidem Pontifices perpendentes id nequaquam adversari Divino, aut naturali juri, sed tantum Ecclesiasticis functionibus, opportunum censuerunt consuetudinem hæc inter Græcos, & Orientales vigentem ferre, ne, auctoritate Apostolica ad eam evellendam interposita, illis occasio ab unitate recedendi præberetur; quod rectè expendit Arcudius in *sua Concordia lib. 7. c. 33.* Attamen, quis crederet? non desuerunt, neque desunt ex Græcis, & Orientalibus, qui Latinam Ecclesiam injuriâ arguunt, tamquam Matrimonio infensam, propterea quod exemplum Apostolorum sequuta, in suis Subdiaconis, Diaconis, ac Presbyteris coelibatim servaverit, ac servet. Legi potest Hincmarus Rhemensis tom. 2. *suorum Operum epist. 51.* Tertium denique exemplum suppeditant nonnulli ex Coptis, quorum Ritus præscribit, ut post Baptismi Sacramentum illicò adjungatur Confirmatio; qui mos non obtinet in Occidentali Ecclesia, quæ plerumque talem in confirmandis ætatem exposcit, ut quid bonum, quidve malum sit, possint dignoscere. Romana Ecclesia veteri Coptiorum consuetudini non adversatur. Verum (quis crederet?) extant ex ipsis nonnulli, qui Baptismum a Latinis collatum ideo perhorrescunt, quod post Baptisma, Confirmationis etiam Sacramentum non fuerit ministratum. Quamobrem in nostra Constitutione 129. quæ incipit: *Eo quamvis tempore: Bullarii nostri Tom. I. ** meritò a nobis arguuntur, atque damnantur:

* In hac
Editione
Tom. XVI.
pag. 292.

Sicuti lenitati, & patientia Sedis Apostolicæ consonum videri potest, quod Coptis in suo jamdiu recepto, & ab eadem Sede tolerato usu perseverent, ita ferendum non est, quod Baptismum Ritu Latino, & seorsim a Confirmatione collatum, acerbo, alienoque animo perhorrescant.

§. 23. Alteram Classem constituunt Orientales illi, & Græci, qui retinentes majori ex parte Ritus suos, & infimul Occidentalium, ac Latinorum Ritus venerantes, ex his nonnullos sequuntur, ex veteri consuetudine suis Episcopis peripsecta, & approbata, atque insuper ab Apostolica Sede expressè, vel tacitè confirmata. In hanc Classem referri possunt Armeni, ac Maronitæ, qui fermentatum deseruerunt, & Eucharistiam, sicuti Latini, in azymo conficiant, uti testatur Abrahamus Echellenis in *suo Eutychio vindicato p. 477.*; quam quidem Armenorum disciplinam nonnulli tribuunt Sancto Gregorio Illuminatori, primo Armeniæ Episcopo, qui initio sæculi quarti, sub Tiridate Rege, martyrii coronam est consecutus; alii verò Sancto Gregorio Pontifici, aut Sancto Gregorio Magno eandem referunt acceptam, in Conventionibus cum Armenorum natione initis, quæ indicantur a Summo Pontifice Gregorio IX. in suis Epistolis ad Regem Armeniæ, re-latis a Raynaldo ad annum Christi 1139. num. 82. Eam certè disciplinam ab Ecclesia Romana Armenis traditam, testatur eorundem Armenorum Sifenis Patriarcha Gregorius, in epistola ad Haytonem patrem Leonis Regis Armeniæ Cœnobitam, apud *Clementum Galanum, in Conciliatione Ecclesiæ Armeniæ cum Romana Tom. I. p. 449.*, sic scribens: *Quocirca nos a S. Romana Ecclesia, aquæ commixtionem (cum vino in Calice) modo recipimus, sicut ab eadem accepimus habemus Azymum, Mitram Episcopalem, & modum signandi Crucem.* Vetusissima praxiter, & immemorabilis est apud Maronitas azymi consuetudo, uti constat ex *Morini Prefatione ad Maronitarum Ordinationes; & ex Bibliotheca Orientali Assemani senioris tom. 1. p. 410.*; atque ex Synodo Nationali in Monte Libano congregata anno 1736., & a Nobis in nostra Constitutione: *Singularis*: 31. *Bullarii nostri Tom. I. ** confirmata, in cuius c. 12. de Sacramento Eucharistiæ, cum de azymo agitur, hæc leguntur: *Qui mos, & in Ecclesia nostra, & apud Armenos quoque in Oriente, ab immemorabili tempore obtinuit, & authentica etiam hujus rei documenta proferre possumus.* Hoc Armenorum, & Maronitarum exemplo, Bessarion Cardinalis, cui primum Abbatia Cryptæ Ferratæ sita in Diocesi Tusculana fuerat commendata, id obtinuit, ut Græci Monachi in illa degentes in azymo consecrarent, quemadmodum legere est in nostra Constitutione 33. *Inter multa*: §. *Ut autem: Bullarii nostri Tom. II. ** Idem semper servatum fuit, hodieque servatur in Ecclesia Collegiata S. Mariæ de Græco nuncupata, sita in Messanensi Diocesi, licet ipsis Clerus Ritu Græcum retineat, uti videri potest in nostra Constitutione 81., quæ incipit: *Romana Ecclesia, §. 1. Bullarii nostri Tom. I. ** quamvis, generatim loquendo, Presbyteri Italo-Græci fervent in Italia, Insulisque adjacentibus suam disciplinam, ac Ritu conficiendi in fermentato Eucharistiam; moneanturque impensius Sacerdotes Latini, vel Græci Ritu, ne Eucharistiam consecrare, ac distribuere juxta proprium cujusque Ritu prætermittant, uti declaratur in nostra Constitutione, quæ incipit: *Essi Pastorale*, 57. §. 1. num. 2., ac §. 6. num. 10. & seq. *Bullarii nostri Tom. I. **

§. 24. Quibusdam Ecclesiæ sæculis is usus obtinuit, ut post Baptismi Sacramentum Eucharistia pueris traderetur, haud quidem ex ea persuasionem, quod esset ad æternam puerorum salutem necessaria, sed ex mero ritu, & consuetudine tunc temporis vigente, quemadmodum sapienter animadverterunt Tridentini Concilii Patres, *sess. 21. cap. 4.* Inter errores Armenorum a Summo Pontifice Benedicto XII. damnatos,

Altera Clas-
fis eorum,
qui cum pro-
priis Latinis
aliquem Ri-
tum conjun-
gunt. Affe-
runtur exem-
pla.* In hac
Editione
Tom. XVI.
pag. 45.* In hac
Editione
Tom. XVII.
pag. 157.* In hac
Editione
Tom. XVI.
pag. 153.* In hac
Editione
Tom. XVI.
pag. 94.Ritus mini-
strandi Eu-
charistiæ in-
fantibus, il-
lico post
Baptismum,
quando ob-
tulerit, &
quare oblo-
verit.

quinquagesimus octavus apud Raynaldum ad annum Christi 1314. §. 66., recensetur ille, quo asserunt, ad aeternam puerorum salutem, & Baptismi iis collati validitatem, præter Confirmationis sacramentum, Eucharistiam etiam iisdem esse administrandam. In Occidentali Ecclesia, quadringentis, & amplius ab hinc annis, Eucharistia pueris post Baptismum non administratur. Verum negari nequit, in Libris Ritualibus Orientalium, commemorari Ritu Communione post Baptismum pueris administrandæ. Assemanus junior lib. 2. Codicis Liturgici pag. 149. refert ordinem ministrandi Baptismi apud Melchitas; pag. quoque 109. ordinem exscribit Baptismi Syrorum, eorum a Philoxeno Mabugensi Episcopo Monophysita; pag. 306. alium asserit desumptum a veteri Rituali Severi Patriarchæ Antiocheni Monophysitarum antesignani: & lib. 3. ejusdem Codicis pag. 95. & pag. 130. binos alios ordines commemorat, servatos inter Armenos, & Coptos in ministrando Baptismo; quibus omnibus præcipitur, ut pueris post Baptismum Eucharistia ministraretur. Hujusmodi consuetudinem apud nonnullos Græcos ad sua usque tempora obtinuisse ait Sanctus Thomas 3. part. quæst. 80. art. ad tertium. Arcudius vero lib. 3. de Sacramento Eucharistiæ cap. 11. hanc esse Græcorum disciplinam scribit; sed aliqui ex ipsis paulatim eam deseruerunt, propter incommoda, quæ in præbenda pueris post Baptismum Eucharistia identidem intercedebant. In actis Synodi sub Sergio Patriarcha Antiocheno Maronitarum, habitæ in Monte Libano die 18. Septembris anno 1596. cui præfuit Pater Hieronymus Dandinus Societatis Jesu, Nuncius Summi Pontificis Clementis VIII., hæc verba leguntur can. 7.: Quoniam parvulus sine indecentia maxima, venerabilisque Sacramenti injuria, vix potest Sacra Christi Communio dari, caveant in posterum Sacerdotes universi, ne quemquam ante rationis usum ad eam admittant. Consentiant Patres Concilii Zamociae habiti anno 1720. §. 3. de Eucharistia. Idemque firmatum legitur in Actis Libanensis Concilii, quod habitum fuit anno 1736. cap. 12. de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento num. 13., cujus hæc sunt verba: In antiqua quidem nostris Ritualibus, sicut & in Ordine vetere Romano, & in Eucharistia Græcis, Baptismatis Ministro diserte præcipitur, ut infantes mox a Baptismate, Chrismate delibutos, pascat Eucharistiæ Sacramento; nihilominus tum ob debitam huic Augustissimo Sacramento reverentiam, tum quia idem non est infantibus ac pueris ad salutem necessarium, præcipimus, ut infantibus quidem, vel baptizantur, Eucharistia nullo pacto, neque sub specie Sanguinis, porrigatur. Quod ipsum statutum fuit in Constitutione pro Italo Græcis, incipiente: *Esti Pastoralis*: 57. §. 2. num. 7. Bullarii nostri Tom. 1. *

* In hac Editione Tom. XVI. p. 94. Verusior recentiorque traditur Ecclesiæ Græcæ disciplina, quoad Communionem sub utraque specie.

§. 25. De usu ministrandæ Eucharistiæ sub utraque specie etiam Laicis, quoad Orientalem, & Græcam disciplinam, fuscè differunt Arcudius in Concordia Occidentali, & Orientali in Sacramentorum administratione lib. 3. cap. 4., & Leo Allatus in prima adnotatione de Ecclesia Occidentali, atque Orientali consensione p. 1614. & seq. In Græcorum Collegio, quod Romæ, uti diximus, erectum fuit a Gregorio XIII., ea indicata lege, ut Græcus in eo Ritus servetur, quemadmodum præfatus Leo Allatus testatur in suo *Treatatu de acate, & Interstitiis* pag. 21., juxta ipsius Collegii Constitutiones a Summo Pontifice Urbano VIII. confirmatas, debent Alumni quolibet octiduo animi fordes Pœnitentiæ Sacramento eluere, & Sacram Eucharistiam fumere quintadecima quaque die, nec non festis diebus solemnibus, & singulis Adventus, & Quadragesimæ Dominicis, Latino Ritu servato; in festis verò solemnioribus, videlicet diebus Paschatis, Pentecostes, & Nativitatis Domini, jubentur, Eu-

charistiam sub utraque specie Ritu Græco suscipere, hoc est in fermentato, Sanguine intincto, ad quam rem perficiendam Sacerdos utitur parvo cochleari, quod infert in os suscipientis Eucharistiam: Idemque Ritus servatur cum reliquis Græcis omnibus, qui prædictis diebus ad solemne Missæ Sacrificium conveniunt, aut qui aliis per annum diebus in Ecclesia Græci Collegii sibi Eucharistiam Ritu Græco administrari deposcunt. Verum Italo Græcis in memorata Constitutione: *Esti Pastoralis*: 57. §. 6. num. 15. * Eucharistia sub utraque specie permittitur in illis dumtaxat locis, in quibus Ritus hujusmodi Communione retentus viget; sed in aliis locis, ubi idem Ritus obsolevit, Eucharistia sub utraque specie prohibetur. Ab hac disciplina, seu ritu sumenda Eucharistia sub utraque specie, licet in universa Orientali Ecclesia recepto, nonnulli Græci, & Orientales paulatim recesserunt. Lucas Holstenius, vir sanè clari nominis, in Epistola ad Bertoldum Nimisium, quæ typis impressa astat in Opusculis Græcis, ac Latinis Leonis Allatii pag. 436. refert, se præbuisse Eucharistiam in Vaticana Basilica Presbytero Abyssino, qui cum aliis communicatur, ad sacram Mensam accesserat; cumque eum sub unica specie panis Eucharistiæ participem fecisset, ab ipso deinde, atque etiam ab aliis Æthiopicæ Ecclesiæ hominibus, sciscitatum fuisse, an, juxta Patriæ suæ Ritu, Eucharistiam sub unica specie panis fumere consuevisset, tam in solemnibus Liturgiis, quam in quotidiana Eucharistiæ participatione, necnon cum ad eos extremo morbo laborantes eadem in Viaticum afferebatur; testaturque, fuisse sibi ab ipsis responsum, Sacram Synaxim sub unica specie panis sibi semper administrari, hancque esse veterem disciplinam in Æthiopicæ Ecclesiæ obtinentem. Inter quæ sita Summo Pontifici Gregorio XIII. propofita a Patriarcha Maronitarum, sequens recensetur: *Nos Missam celebramus in solo azymo: Laici verò nostri sub utraque specie communicant*; cui Pontifex his verbis respondit: *Si volunt in azymo consecrare, non videntur prohibendi: Laici verò a Communionem sub utraque specie pedetentim arceudi sunt; totus enim Christus sub una specie continetur, & in usu Calicis magnum est periculum effusionis*: uti legere est in laudato Opere Thomæ a Jesu, de *Conversione omnium gentium* pag. 486. & seq. Patres etiam Concilii Libanensis habiti anno 1736. part. 2. cap. 12. num. 21. hujusmodi consilio inhærentes, ita statuerunt: *Deinde ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ instituti inhærentes, præcipimus, & strictè mandamus, ne cui Laico, vel Clerico in minoribus Ordinibus constituto, Communio sub utraque specie tradatur, sed sub una tantum, panis nimirum: Sotis Diaconis permittentes, ut in solemnibus Missa Eucharistiam sub utraque specie a Sacerdote accipiant, hoc est sub specie panis primum, deinde sub specie vini, semoto tamen, quem superius commemoravimus, cochlearis usu: At vero Diaconi, ut Hostiam Sanguine intinctam a Sacerdotibus, in solemnibus præferim Missa, accipere possint, & valeant, concedimus & permittimus, modò absit cochlearis usus, quem omnino abrogandum esse statuimus.*

§. 26. Postremò, ab Eucharistiæ Sacramento minimè recedentes, hic verba faciemus de alio Orientali, & Græco Ritu, quo nimirum Sacerdos post consecrationem, & ante consummationem, paululum aquæ tepidæ in calicem fundit. Mattheus Baltares in *Syntagmate Alphabeticæ* cap. 8. tom. 2. *Synodicon Græcorum* pag. 153. hujusmodi Ritu commemorat, ejusque significationem asserit. Eutyminus Tyri ac Sidonis Archiepiscopus anno 1716. Summo Pontifici Clementi XI. nonnulla quæ sita proposuit, quorum alterum erat, utrum Melchitis Syriæ, ac Palestinæ interdiceret deberet, aquam tepidam Divino

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 94.

Ritusque affundendi aquam tepidam in calicem post consecrationem, & ante consummationem.

Sanguini post Consecrationem affundere; cui redditum fuit responsum, adjecta accurata, & luculenta instructio ab eodem Pontifice approbata, ejusque jussu transmissa ad Superiores Missionum Terræ Sanctæ, Damasci, Tyri, ac Sidonis; injunctumque prædicto Archiepiscopo, ne id fieri interdiceret, cum de veteri Ritu ageretur, Sedi Apostolicæ perspecto, & Græcis Sacerdotibus etiam Romæ permisso; per quem innuitur Fidei ardor, qui maximus erga tantum Mysterium debet conflagrare. Simile responsum die 31. Martii anno 1729. jussu Benedicti Papæ XIII. datum fuit Cyrillo Græcorum Patriarchæ Antiocheno. Idem Ritus Italo-Græcis permittitur in citata Constitutione 57. *Essi Pastoralis*, §. 6. num. 2. *Bullarii nostri Tom. I.* Cumque subinde in Congregationibus, quæ pro correctione Librorum Ecclesiasticorum Ecclesiæ Orientalis habitæ fuerunt, ad accuratiorum quamque diligentiam adhibendam, diu multumque disputatum fuisset, utrum interdicens esset Ritus infundendi in calicem aquam tepidam post Consecrationem, cum potissimum Humbertus Cardinalis Sylvæ Candidæ superioribus temporibus plurimum adversus eundem Ritus declamasset, responsum fuit die 1. Maji anno 1746., nihil esse innovandum, quod rescriptum a Nobis deinde confirmatum fuit; rationibus enim a prædicto Cardinali allatis nil ponderis inesse compertum fuit. Attamen Patres Concilii coacti in urbe Zamosciz anno 1720., graves ob causas, inhibuerunt Ruthenis Sacerdotibus, ne aquam tepidam post Consecrationem in calicem funderent, uti legi potest §. 4. de celebratione Missarum: *Inhibet gravem ob causam, & abrogat toleratam in Orientali Ecclesia consuetudinem, ad consecratis calicis species aquam tepidam affundendi, post Consecrationem, ante Communionem.*

Allata hæc usque exempla, ad propositam superius objectionem probandam, in epra demonstrantur.

Triplex præcipuum Sedis Apostolicæ munus, ad mittendi Græcos Ritus in Latinam Ecclesiam, interdicens innoxios in Græca, & eadem permittendi innoxios.

§. 27. His sanè, & aliis hujusmodi exemplis, quæ facile cumulari possent, inniti valent, qui erga transitum a Ritu Orientali & Græco, ad Occidentalem & Latinum sunt propensiores, vel certe quidem putant se jure optimo agere, dum Schismaticum Orientalem ad Ecclesiæ unitatem convertentes, satagunt eundem abducere ab aliquo Ritu, quem servare consueverat, priusquam nobis consentiret, quique a reliquis omnibus Orientalibus & Græcis, ex veteri disciplina, firmiter retinetur & observatur. Verum, neque superius allata exempla, nec cætera, quæ in medium proferri possent, quidquam illorum opinioni suffragantur; tum quia in transitu a Ritu Orientali & Græco, ad Occidentalem & Latinum, tollitur omnino quicquid ab ipso Græco Ritu præscribitur, & nostro Ritu non conformatur; quod non contingit in iis exemplis, quæ paulo superius allata sunt, quibus nempe, si aliqua peculiaris solemnitas Græci Ritus tollitur, Ritus tamen ipse, ac reliqua omnia eodem Ritu præscripta intacta servantur; tum quia partem etiam aliquam demere ex aliquo Ritu, salvis reliquis ejusdem Ritus partibus, non est privati viri, sed auctoritas publica interdeditur necesse est, videlicet Supremi Capituli universalis Ecclesiæ, qualis plane est Romanus Pontifex. Sedes namque Apostolica ea est, quæ præcipuo quodam jure, quoties ipsi consentaneum visum fuit, ab Orientali Ecclesia Ritus aliquem desumpsit, & in Occidentalem traduxit; aut permisit, Ritus aliquem Græcum in aliqua Latina Ecclesia usurpari. Eademque Apostolica Sedes, quoties deprehendit, periculosum vel indecorum aliquem Ritus in Orientalem Ecclesiam irrepisse, illum damnavit, improbat, ejusque usum ipsi prohibuit. Ipsa denique Apostolica Sedes, postquam vidit Orientalem, vel Græcam aliquam gentem in aliquo Latino Ritu usurpando, ac defendendo, vehementer obfirmatam, ac potissimum, quando Ritus ipse ab antiquo tempore invec-

fuit, ab omnibus communiter receptus, atque expressè, vel tacitè ab Episcopis probatus, Ritus ipsum tolerando, & sic approbando, firmavit.

§. 28. In Latina, & Græca Lyurgia recitatur Symbolum, ejusque recitatio in Missæ Sacrificio in Ecclesia Orientali primum instituta, deinde in Occidentalem traducta est, uti colligitur ex tertio Toletano Concilio habito anno 589. *can. 2. tom. 5. Collectionis Labbeanz pag. 1009.* cujus hæc sunt verba: *Ut per omnes Ecclesias Hispaniæ vel Galliciæ, secundum formam Orientalium Ecclesiarum, Concilii Constantinopolitani, hoc est centum quinquaginta Episcoporum, Symbolum Fidei recitetur, ut, priusquam Dominica dicatur Oratio, voce clara a populo decantetur.* Quare, cum Patres Toletani Concilii, disciplinam statuentes recitandi Symbolum in Sacrificio Missæ, se ad Ritus Orientalium Ecclesiarum retulerint; id satis est ad agnoscendum, hujusmodi disciplinam in Oriente primo institutam; inde in Occidentem promanasse; sicut advertunt Cardinalis Bona *Rerum Lyurgic. lib. 2. cap. 8. num. 2.*, & Georgius de *lyurgia Romani Pontificis tom. 2. cap. 20. num. 2. pag. 176.* Sed rem propositam persequendo, Amalarius in *libro de Divinis Officiis cap. 14.*, postquam, innixus auctoritate Sancti Paulini in Epistola ad Severum, retulit, sola Feria sexta majoris Hebdomadæ in Ecclesia Hierosolymitana exponi consuevisse populo adorandam Crucem ipsam, in qua Christus pependit, huic Græcæ consuetudini tribuit Ritus adorationis Sanctæ Crucis, quæ in Officio prædictæ Feriæ sextæ in unaquaque Latina Ecclesia ad hanc usque diem peragitur, Trisagium *Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis, miserere nobis,* pia est, & frequentissima Oratio in Græcorum Lyurgia, uti rectè advertit Goarius in notis ad Euchologium in Missam Sancti Joannis Chrysoctomi *pag. 109.* Ejus Orationis origo repetitur ex miraculo, quod medio sæculo quinto contigit in Regia Urbe Constantinopolitana; cum enim Theodosius Imperator, Patriarcha Proclus, & universus populus in aperto ad Deum preces effunderent, ut ab imminente liberarentur excidio, quod ipsis ab ingentibus terræ motibus impendebat, puer repente in Cælum raptus visus est, qui deinde in terram demissus, retulit se audivisse Angelos prædictum Trisagium canentes; quare, cum jussu Procli Patriarchæ, universus populus illud devotè cecinisset, terra ab horrendis, quibus concutiebatur, motibus, conquevit, uti narrat Nicephorus *lib. 14. cap. 46.*, rectèque profequitur Summus Pontifex Felix III. in epistola tertia ad Petrum Fullonem, quæ habetur *tom. 4. Labbeanz Collectionis.* Idem vero Trisagium in Ecclesia Occidentali Feria Sexta majoris Hebdomadæ Græcè, & Latine canitur, quemadmodum appositè animadvertit Cardinalis Bona *Rerum Lyurgicar. lib. 2. cap. 10. num. 5.* Aquæ benedictio in pervigilio Epiphaniæ ex Ritu est Græcæ Ecclesiæ proprio, uti fusè ostendit Goarius in Euchologio, sive Rituali Græcorum, & nunc etiam prædicta die Romæ in Græcorum Ecclesia peragitur hæc functio, de qua in allata superius Constitutione nostra *57. §. 5. num. 13.* mentio habetur, simulque permittitur, ut Fideles eadem aqua benedicta aspergantur. De transitu Ritus hujusmodi ab Orientali in aliquas Occidentales Ecclesias videri possunt, quæ congesti eruditus Martene *tom. 4. de antiqua Ecclesia disciplina in Divinis celebrandis Officiis cap. 4. num. 2.*, & quæ afferuntur in Dissertatione Patris Sebastiani Pauli Congregationis Matris Dei, edita Neapoli anno 1719., cui titulus est: *De ritu Ecclesiæ Nertina exorcizandi aquam in Epiphania,* ubi propterea *part. 3. pag. 177. & seq.* opportunè monet Episcopos, in quorum Dioceses longo abhinc tempore nonnulli Ritus ab Ecclesia Græca manantes

Exempla Græcorum Ritus, quos Sedes Apostolica a Græca in universam Ecclesiam transtulit, vel in aliqua Ecclesia Latina usurpari permittit.

irreperunt, ut illos de medio tollere tantopere non contendant, ne turbæ excitentur, & ne videantur improbare rationem agendi Sedis Apostolicæ, quæ Ritus illos irreperisse cum optimè novèrit, eosdem tamen servari & frequentari permittit; affertque etiam pag. 203; epistolam Cardinalis Sanctiorii, Sanctæ Severinæ nuncupati, scriptam anno 1580. ad Fornarium Episcopum Neritinum, de hoc ipso argumento, & de aquæ benedictione in Epiphania, quæ in illa Diœcesi peragitur, Græcus pariter est Ritus spoliandi, ac lavandi Altare Feria quinta in Cœna Domini. Hujusce Ritus monumentum aliquod reperire est sæculo quinto; de eo namque meminit in suo Typico, sive Ordine recitandi Officium Ecclesiasticum per totum annum, S. Sabas, qui, teste Leone Allatio de Libris Ecclesiæ Græcæ dissert. 1. pag. 9., abiit anno 451. Si certò affirmari posset Ordinem Romanum ab Hittorpio editum, Sancti Gelasii Pontificis jussu compositum fuisse, Ritus lavandi Altaria Feria quinta in Cœna Domini, prædictæ Græcorum consuetudini fuisset quasi coævus in Latina Ecclesia, cum Sanctus Gelasius Pontifex obierit anno 496. At, cum incertum sit, utrum Romanus Ordo ab Hittorpio vulgatus, tantæ antiquitatis merito præset, & cum, eo sepelito, Sanctus Isidorus Hispalensis Episcopus inter Latinos primus extiterit, qui de hoc Ritu verba fecerit; idemque S. Isidorus anno 636. sit vita functus; satis id est, ut ab Oriente in Occidentem fluxisse asseratur Ritus prædictus, qui in hunc usque diem in nonnullis Latinis Ecclesiis retinetur, probantibus Romanis Pontificibus; ac potissimum in Vaticana Basilica, magna cum Solemnitate, Feria quinta in Cœna Domini quotannis peragitur. Suarefius Episcopus Vasonensis, & Vicarius ejusdem Basilicæ, & Joannes Chryostomus Barcellus Archiepiscopus Amalensis, qui in minoribus inter Beneficiarios ejusdem Basilicæ recensebatur, duas elucubratisimas Dissertationes ediderunt, quibus prædictum Ritus illustrarunt. Quæ cum ita sint, exemplis, & factis apertè evincitur id, quod paulo ante diximus, Sedem videlicet Apostolicam non omisisse, quoties id rationi consentaneum putavit, aut adfiscere in universam Latinam Ecclesiam Ritus, qui ad Græcam Ecclesiam pertinebant, aut permittere, ut peculiare quidam Ritus, qui ab Ecclesia Græca manarunt, in nonnullis Latinis Ecclesiis observarentur.

Exempla Rituum, quos iustus de causis a Græca Ecclesia proscriptis Apostolica Sedes.

§. 29. Jam paulo superius de Trifagio sermonem fecimus, deque admirabili modo, quo cantus ejusdem in Sacras Lyrurgias Ecclesiæ Græcæ inductus fuit: Cum tamen Petrus Fullo, cognomento Gnaphæus, fautor hæresis Apollinaristarum, qui Theopaschita appellatur, ausus fuisset Trifagio hæc verba superaddere: *Qui crucifixus es pro nobis*: sicuti fuscè commemorat Theodorus Lector lib. 1. *Collesaneæ*.; & cum nonnullæ Orientis Ecclesiæ, ac potissimum Syrorum, & Armenorum, opera cujusdam Jacobi Syri, teste Nicephoro lib. 18. cap. 52. additamentum hujusmodi recepissent; haud prætermiserunt Romani Pontifices, pro ea, quam in similibus adhibere consueverunt, vigili cura & sollicitudine, inolefcenti errori se opponere, factamque Trifagio additionem interdicerè; rejicientes interpretationem, qua, Trifagium ipsum referendo ad solam Filii personam, non vero ad tres Divinas personas, omnem erroris suspensionem adimi jactabatur; tum quia periculum semper supererat adherendi dogmati hæretico; tum quia humanæ mentis præsumptio ad solum Christum referre minime poterat Hymnum ab Angelis in honorem Sanctissimæ Trinitatis decantatum, sicuti Lupus rectè expendit in notis ad Can. 81. *Trullanum*, ubi, postquam retulerat, a Felice III., & Romana Synodo damnatam fuisse additionem Trifagio

factam, ita subdit: *Hymnum soli Divinæ Trinitati a Sanctis semper Angelis adcantatum, Ecclesiæ ab ipso Deo ac eisdem Sanctis Angelis in puero laudato traditum, malorum Regiæ Urbi independentium depulsionem confirmatum, ac in eodem sensu & ratione comprobatum a plena Synodo Chalcædonensi, constanter asseverant*, (loquitur de Episcopis tum in prædicto Concilio congregatis, tum de aliis additamentum Trifagio factum respicientibus) *humana præsumptione non potuisse ad solum Christum detorqueri*. S. Gregorius VII. eodem Religionis studio ipsam additionem improbat in sua epistola prima lib. 8. Scripta ad Archiepiscopum, sive Patriarcham Armenorum, Idem præstitit Gregorius XIII. in nonnullis suis epistolis datis in forma Brevis ad Patriarcham Maronitarum die 14. Februarii anno 1577. In Congregatione autem Propagandæ Fidei, habita die 30. Januarii anno 1635., cum examini subjecta fuisset Armenorum Lyrurgia, atque inter cætera accuratiori disquisitione fuisset expensum, utrum additio inducta Trifagio tolerari posset, ob indicatam causam, quod illa ad solam Filii personam referentem habere posse videretur, responsum fuit, id non esse permittendum, additionemque omnino expungendam. Summus Pontifex Gelasius in sua epistola nona ad Episcopos Lucania cap. 26. prayam consuetudinem jam inveciam improbat, juxta quam, mulieres Sacrodoti Missam celebranti inserviebant; cumque idem abusus ad Græcos transisset, Innocentius IV. in epistola, quam ad Episcopum Tusculanum dedit, eundem severissime proscriptis: *Mulieres autem servare ad Altare non audeant, sed ab illius ministerio repellantur omnino*: Iisdem verbis a Nobis quoque prohibetur in nostra sæpius citata Constitutione: *Esti pastoralis*: §. 6. num. 21. Tom. I. * *Bullarii Nobis*. Feria quinta Majoris Hebdomadæ, ad recolendam Dominicæ Cœnæ memoriam, sacra peragitur functio, in qua consecratur panis, qui per integrum annum aservatur, ut illo reficiatur lethali morbo laborantes, qui Sacram Syntaxim in Viaticum sibi deposcunt, & aliquando etiam eidem pani consecrato exigua pars vini consecrati affunditur. Ritus hujusmodi a Leone Allatio describitur in suo Tractatu de *Communione Orientalium sub specie unica num. 7*. Summus Pontifex Innocentius IV. in laudata epistola ad Episcopum Tusculanum, Ritus illum Græcis interdixit, hæc verbis: *Eucharistiam in die Cœna Domini consecratam, usque ad annum, prætextu infirmorum, ut videlicet de illa ipsos communicent, non referent*: addiditque, ut paratam semper Eucharistiam haberent pro Infirmis, sed illam qualibet decima quinta die renovarent. *Arcudius in Tract. de Concordiâ Ecclesiæ Occidentalis, & Orientalis lib. 3. cap. 55. & 56.* absurditates, quæ ex eo Ritu promanabant, indicare haud prætermisit, deprecans Romanos Pontifices, ut illum penitus abrogarent. Præstitit id Clemens VIII. in sua Instructione, idemque & Nos præstitimus in nostra Constitutione: *Esti Pastoralis* §. 7. §. 6. num. 3. & seq. In Concilio Zamocicæ, a duabus Congregationibus, Concilii videlicet, ac Propagandæ Fidei examinato, §. 3. de *Eucharistia*, legitur statutum, ut si alicubi adhuc vigeret Ritus consecrandi Eucharistiam Feria quinta in Cœna Domini, eam suffundendi aliqua gutta Sanguinis, servandique pro infirmis in annum integrum, in posterum omnino prætermittatur, sed Parochi Eucharistiam pro Infirmis servent, ipsam qualibet octava, aut decima quinta die renovantes. Eandem viam insisterunt Patres Concilii Libanensis a Nobis confirmati, sicuti patet ex cap. 12. de *Sacramento Eucharistia num. 24.* Quibus sane exemplis manifesto comprobatur, quod

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 94.

Sedes Apostolica nunquam omiserit Græcis interdiceri Ritus aliquos, licet apud eos jam pridem obtinerent, quoties eisdem perniciosos & malos esse, aut evadere posse deprehendit.

Hac ipsa tamen in re, Apostolica Sedes, pro circumstantiarum varietate, epicheiam adhibuit.

§. 30. De Processione Spiritus Sancti à Patre, ac Filio, quemadmodum superius indicavimus, præcipue disputatum est, quoties de unione Græcæ, & Orientalis Ecclesie cum Latina, & Occidentali actum fuit. Hujus articuli examen trinam veluti faciem præfetulit, atque adeo ad hæc tria capita redactum est. Primum, an processio Spiritus Sancti a Patre & Filio esset Fidei Dogma: & quoad primum hoc caput, firmissime responsum semper fuit, non esse ullo modo dubitandum, quin processio Spiritus Sancti a Patre & Filio inter Fidei Dogmata adnumeretur; neque Catholicum revera esse, qui illud non recipit, ac profitetur. Alterum, an, posito hoc esse unum ex Fidei Dogmatibus, liceret in Symbolo Missæ superaddere verbum *Filioque*, quamvis neque in Nicæna, neque in Constantinopolitana Synodo illud reperiretur, cum potissimum ab Oecumenica Synodo Ephesina decretum fuerit, ne quid Nicæno Symbolo adderetur: *Statuit Sancta Synodus, alteram Fidem nemini licere proferre, aut conscribere, aut componere, præter definitam a Sanctis Patribus, qui in Nicæa cum Spiritu Sancto congregati fuerunt.* Quod autem alterum hoc caput attinet, irratum fuit, non modo licuisse, sed & valde conveniens fuisse, ut hujusmodi additio fieret Nicæno Symbolo; eò quod Ephesinum Concilium solummodo inhibuerit additiones Fidei oppositas, aut temerarias, & a communi consuetudine devias; non vero orthodoxas, & quibus aliquis Fidei articulus in eodem Symbolo implicite contentus, explicatius declararetur. Tertium denique, utrum, posita pro indubio Fidei dogmate Processione Spiritus Sancti a Patre, & Filio, agnitæque insuper in Ecclesia potestate addendi Symbolo vocem *Filioque*; permitti posset, ut Orientales, & Græci in Sacrificio Missæ Symbolum recitarent ad eum modum, quo prius, & ante Schisma consueverant, quod perinde est ac dicere, prætermissa voce, *Filioque*. Quod autem pertinet ad postremum hoc caput, non eadem semper fuit Sedes Apostolicæ disciplina; quandoque enim Orientalibus & Græcis, Symbolum absque voce *Filioque* recitare permisit; tunc nimirum, cum certo constiterat, priora duo capita, seu articulos ab illis recipi, noveratque omnino fore, ut, si illi denegaretur id quod tanto studio deposebant, exoptatæ Unioni aditus intercluderetur: Nonnunquam verò Symbolum cum additione *Filioque*, ab Orientalibus, & Græcis recitari omnino voluit; cum scilicet merito suspicari potuit, eosdem ideo nolle Symbolum cum additamento recitare, quod adhereret errori opinantium, ac afferentium, spiritum Sanctum a Patre, & Filio non procedere, vel ab Ecclesia additionem illam, *Filioque*, Symbolo fieri non potuisse. Duo Summi Pontifices, nempe Beatus Gregorius X. in Lugdunensi Concilio, & Eugenius IV. in Florentino, primam agendi rationem, ob indicatas causas, cum Græcis adhibuerunt, uti constat ex tom. 7. Collectionis Conciliorum Harduini pag. 698. D. & tom. 9. ejusdem Collectionis pag. 395. D. Alteram vero rationem, ex causis itidem supra allatis, amplexus est, servavitque Summus Pontifex Nicolaus III., cum deprehendit, Michaelem Imperatorem ex bona fide non agere, neque eis stare, quæ pollicitus fuerat in tractanda Unione, quam cum Pontifice Gregorio X. Prædecessore suo absolverat, atque firmaverat. Hujus rei documentum e Vaticano Archivo desumptum in Raynaldi Annalibus impressum est ad annum Christi 1278. §.

7. Eandem viam insisterunt Martinus IV., & Nicolaus IV. Et quamvis de Pontificibus istis, quod ad hanc rem pertinet, Scriptores diversa tradiderint, Pachymeres tamen, qui tunc temporis Constantinopolitanam historiam posterorum memoriæ commendabat, lib. 6. cap. 14. aperte testatur, eos Prædecessorum suorum epicheiam non fuisse secutos, sed voluisse, ut ab Orientalibus, & Græcis Symbolum cum additione *Filioque* recitaretur, ut injecta sibi de Orthodoxa illorum Fide dubitatio tolleretur, ad certum experimentum capiendum Fidei, & Sententiæ Græcorum: ejus vero pignus idoneum fore, si & ipsi Symbolum, sicut Latini, pronunciarent. Idem Pontifex Eugenius, qui in Florentino Concilio Orientalibus concesserat, ut sine ea voce, *Filioque*, Symbolum recitarent, cum deinde Armenos in unitatem Sanctæ Ecclesie reciperet, eosdem præcepit, ut Symbolo prædicta additione adacta uterentur, uti videre est in Collectione Conciliorum Harduini tom. 9. pag. 425. B. eò quod fortasse Armenos non æque ac Græcos, ejusmodi additamento repugnantes deprehenderat. Callistus itidem III. Romanus Pontifex, cum Fratrem Simonem ex Ordine Prædicatorum munere Inquilitoris decoratum in Cretam ablegaret, quam in Insulam se receperant plures Græci aufugientes ab urbe Constantinopolitana, cujus ante biennium Turcæ potiti fuerant, jussit ipsum vigilem adhibere curam, ut iidem Græci Symbolum cum additione *Filioque* recitarent, sicuti narrat Gregorius Trapezuntius in sua epistola ad Cretens. Tom. I. Græciæ Orthodoxæ, apud Allatum pag. 537., quod confirmatur etiam ab Echard. Tom. I. Scriptorum Ordinis Sancti Dominici pag. 762.; fortasse enim Pontifex suspicabatur, ne prædicti Græci, quippe qui ex Urbe Constantinopoli advennerant, in eo Fidei dogmate minus firmi essent. In duabus formis Processionis Fidei, quas jam superius commemoravimus, quarum alteram Gregorius XIII. Græcis, alteram Urbanus VIII. Orientalibus præscripsit, nihil aliud continetur, quam quod in Florentino Concilio fuit constitutum. In duabus Constitutionibus, altera videlicet Clementis VIII. quæ est 34. veteris Romani Bullarii Tom. III. §. 6., nostra altera incipiente: *Esti Pastoralis §. 1. Bullarii nostri Tom. I. **, utraque edita pro Latinis Episcopis, in quorum Diocæsi bus veriantur Græci, aut Albanenses Græcum Ritus servantes, dummodo hi Spiritum Sanctum a Patre & Filio procedere fateantur, & agnoscant Ecclesia fuisse potestatem addendi Symbolo vocem *Filioque*, minime jubentur Symbolum cum hac additione recitare; nisi forte, ea prætermissa, scandalum immineret; aut certo aliquo in loco peculiaris consuetudo jam invaluisset recitandi Symbolum cum additione *Filioque*; aut deinde necessarium putaretur, ut Symbolum ab illis cum prædicta additione recitaretur, ad eliciendam indubiam rectæ ipsorum Fidei probationem. Recte autem non modo Patres Concilii Zamosciæ tit. 1. de Fide Catholica, sed etiam Patres Libanensis Concilii part. 1. eodem tit. num. 12., ad omnem scrupulum submovendum, provide statuerunt, ut Sacerdotes omnes eorum legibus subiecti, Symbolum, juxta consuetudinem Romanæ Ecclesie, cum particula *Filioque* uterentur.

§. 31. Ex his, quæ huc usque dicta sunt, plenè concluditur, Sedem Apostolicam hac ipsa in re quandoque, ex peculiaribus circumstantiis, respectaque sibi gentis alicujus indole, consensisse, ut certus adhiberetur modus, quem tamen ab aliis, ob diversas circumstantias, diversumque locorum ac populorum genium, nullatenus

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 94.

Tertium denique munus permittendi in Græca Ecclesia certos quosdam innoxios Ritus, quomodo ex eorum sit Apostolica sedes

usurpari permittit. Quamobrem, ut oneri suscepto satis faciamus, nihil aliud superest, quam ut ostendamus, aliquando eandem Sedem Apostolicam, dum novit gentem aliquam Orientalium, & Græcorum, in aliquo Latino Ritu adhibendo tenaciorum esse, illius usum ei benigne permittisse; præsertim si hujusmodi Ritus usurpandi consuetudo a vetustioribus temporibus inolevit, & Episcopi non modò eidem nunquam adversati sunt, sed aut tacite, aut expresse eandem comprobaverunt. Verùm, cum hac ipsa de re peripicua exempla jam fuerint superius allata; dum verba fecimus de ea classe Orientalium, & Græcorum, qui Ritus suos majori ex parte retinentes, atque Latinos æquè, ac Orientales Ritus venerantes, aliquem ex nostris Ritibus amplexi sunt, ab inutili idcirco repetitione abstinemus, ea hic revocantes, quæ superius in his ipsis litteris plenè fuerunt exposita. Dico solum exempla ex Maronitis desumpta, subnectemus iis, quæ jam adduximus. Nonnullis ab hinc sæculis Maronitæ Pontificales ac Sacerdotales vestes adhibent ejusdem planè formæ, quam Latinus Ritus præscribit, quemadmodum in citato sæpius Libanensi Concilio habito anno 1736. legitur *cap. 12. de Sacramento Eucharistiæ num. 7.* Summus enim Pontifex Innocentius III. epistola ad Hieremiam Patriarcham anno 1215. data, quæ incipit: *Quia Divinæ Sapientiæ bonitas*: illos adhortatus est, ut se Latine Ecclesiæ in Pontificalibus ornamentis conformarent. Quam ob causam tum idem Pontifex, tum ejus Successores ad illos sacra Indumenta, Calices, ac Patenas dono miserunt, uti narrat Petrus Patriarcha in duabus epistolis ad Leonem Decimum datis, relatisque *tom. 14. Collectionis Conciliorum Labbeanæ pag. 346. & seq.* Nuper autem in præciato Libanensi Concilio *cap. 13.* unanimi consensu, nostraque subsecuta approbatione, iidem Maronitæ, quoad Præsanctificatorum Missam, Latinum Ritus, amplexi sunt, illam tantummodo Feria Sexta in Parasceve celebrantes, relicta, justis gravibusque de causis, disciplina Græcorum, qui diebus Quadragesimalis jejuniis, non nisi Missam Præsanctificatorum celebrant, excepto Sabbato, die Dominico, & Feste Annunciationis Beatæ Virginis, si forte in Quadragesimam incidat, juxta præscriptum in *Trullano Can. 52.* Hic siquidem diebus, Sacerdos Panem consecratum in tot particulas dividit, quot dies subsequuntur, quibus Missa Præsanctificatorum celebratur; quibus nimirum vescitur Pane Eucharistico, quem antea consecravit, asservans in Ciborio reliquas consecratas particulas, ut sequentibus diebus, quibus Missam Præsanctificatorum celebrabit, iisdem vescatur, atque aliis etiam, qui adstant, petuntque, distribuat; uti fusè commemorat Leo Allatus in Prolegomen. ad Gabrielem Naudæum *de Missa Præsanctificatorum pag. 1531. num. 1.*

Amplior asumpti probatio suscipitur.

§. 32. Hinc nostræ Epistolæ finis hic imponendus alicui fortè videri poterit, cum in ea, & allatum jam iterit Responsum redditum quaestis a Sacerdote Missionario Balseræ propositis, nimirum, *Nihil esse innovandum*, & indicatè eidem fuerint firmissimæ regulæ, quas sequantur Missionarii, qui Orientales a Schismate & erroribus ad Unitatem, Sanctamque Catholicam Fidem revocare satagunt; neque enim ex jure Canonum, & Apostolicarum Constitutionum se gerit, qui in convertendis Orientalibus, Ritum quoque Orientalem, & Græcum, in iis, quæ ab Apostolica Sede tolerantur atque admittuntur, de medio auferre contendit; aut id agit, ut, qui convertantur, Ritum, quem hæcenus servaverunt, dimittant, & Latinum amplectantur. Nihilominus, antequam finis huic epistolæ imponatur, nimis congruit, ut nonnulla insuper attingantur, quæ propius pertinent ad quaestiones a

prædicto Missionario propositas, quibus jam responsum fuit, *nihil esse innovandum.*

§. 33. Porro, si in Urbe Balseræ degunt Catholici Ritus Orientalis, Armeni, aut Syriaci, ipsique peculiari Ecclesiæ carentes, ad Missionariorum Latinorum Ecclesiam conveniunt, ubi Sacerdotes Orientalis Ritus Rem Divinam, reliquaque peragunt suis Ritibus cœremonias, Laici autem Missæ Sacrificio interfunt, & Sacramenta suscipiunt, non magnopere adlaborandum est, ut defendatur, nihil esse innovandum, uti rescriptum fuit; quodque antea obtinuit, id ipsum & in posterum servari oportere, permittendo videlicet prædictis Sacerdotibus, & Laicis, ut in Latina Ecclesiæ ea facere pergant, quæ ad hanc usque diem peregerunt. Nam jure Canonico illud quidem statutum habetur, Ritum Orientalem, & Græcum cum Latino haud esse miscendum, uti videre est ex integra Decretali Cælestini III. apud Gonzales *cap. Cum secundum; de temporibus Ordinationum*; atque in Decretali Innocentii III. *cap. Quanto; de consuetudine, cap. Quoniam; de Officio Judic. Ordinar.*, & in Decretali Honorii III. *cap. Litteras; de celebrat. Missar.*; at nullo jure affirmari potest, Ritum commixtionem Apostolica aliqua Constitutione vetitam, induci ex eo tantum, quod Armenus, Maronita, aut Græcus juxta Ritus suos in Latina Ecclesiæ, vel Missæ Sacrificium, vel alias cœremonias cum populo sui Ritus exerceat, aut versa vice Latinus in Orientalium Ecclesiæ idem præstet; dum præsertim legitima aliqua subest causa, de qua in præfati facti specie nullo modo dubitari potest, cum Orientales illi in Civitate Balseræ peculiari careant Ecclesiæ, ita ut, si ipsis Latinorum Ecclesiæ non pateret, loco plane omni destituerentur, in quo Missæ Sacrificium offerre possent, & cum Populo sui Ritus ea exercere, quæ peragenda sunt, ad illos in sancta unione retinendos, ac conservandos.

§. 34. Vetita sane Ritus admixtio esset, si Latinus in fermentato consecraret, & Eucharistiam in fermentato consecratam Latinis administraret. Idemque dicendum esset, si Orientales qui azymi consuetudinem haud amplexi sunt, in azymo Rem Divinam facerent, & genti suæ Sacram Eucharistiam in azymo distribuerent. Curare siquidem debent sollicitè Ordinarii quoque Latini, quibus Italo-Græci subiciuntur, ut *Latini semper in azymo, Græci autem, ubi propriam Parochiam habent, in fermentato communicent*: uti præcipitur in Constitutione nostra: *Epsi Pastoralis*: 57. num. 6. num. 14. *Bullarii nostri Tom. I.* * Vetita quoque Ritus permixtio esset, si Latinus Sacerdos, modo juxta Latinum, modo juxta Græcum Ritus, aut Sacerdos Græcus modo Græco, modo Latino Ritu Missam celebraret. Id enim interdicitur in Constitutione S. Pii V., quæ incipit: *Providentia*, quæque est 21. *Tom. IV. part. 2. Bullarii novi Romæ impressi* *, ubi facultates omnes, quæ præcedentibus temporibus nonnullis Presbyteris super hoc concessæ fuerant, omnino revocantur. Huic Constitutioni S. Pii V. congruit quoque præindicata nostra §. 7. num. 10. Quod si Presbyteris Societatis Jesu, qui Collegiis Nationum Orientalium Romæ erectis præfunt, & qui prædicatæ Societatis institutum amplectentes a Græco Ritu ad Latinum transierant, indultum fuit, uti supra indicavimus, ut aliquando Missæ Sacrificium Græco, & Orientali Ritu celebrent; hoc ideo factum est, sicuti præmonuimus, ut Alumni, qui Græcorum, & Maronitarum Ritus profiteri debent, Missam prædicto Ritu celebrare addicant, & juxta eundem, Divina Officia toto vitæ suæ curriculo perolvere: verum circumstantiæ peculiare huic plane singularis casus satis evincunt, non

Ritus commixtio non inducitur, ex quo Græcus, Armenus, vel Maronita Sacerdos celebrat in Latina Ecclesiæ juxta Ritus suos.

At contra, si Latinus in fermentato, Græcus in azymo, vel alteruter nunc in azymo, nunc in fermentato consecraret.

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 94.

* In hac Editione Tom. II. Const. XII. pag. 205.

posse

posse illum in exemplum afferri ad similia indulta obtinenda : quod adeo verum est, ut, quamvis Cardinalis Leopoldus Kollonitz Clementi XI. Prædecessori nostro exposuerit, valde profuturum Catholicæ Religionis, si Latinis Missionariis permitteretur, ut in Hungaria Græco Ritu celebrarent, quoties ita necessitas postulare videretur, relicta tamen ipsis libertate, ut ad Latinum Ritu redirent; idem tamen Pontifex pendens animo debere unumquemque, juxta Canonicas Sanctiones, in suo Ritu permanere, neque licere Sacerdoti, modo Latino, modo Græco Ritu celebrare, facultatem, quæ a prædicto Cardinali petebatur, impertiri reculaverit; uti patet ex ejus Epistola in forma Brevis, quam ad eundem Cardinalem dedit 9. Maji anno 1705., & quæ continetur tom. I. *Epistolar. & Brev. selectior. ejusdem Pontificis typis editor. pag. 205.*

Prior assertio confirmatur exemplis Græcorum, qui Romæ, & Venetiis diu in Latinis Ecclesiis, proprio servato Ritu, sacra peregerunt.

§. 35. Hæc & alia plura exempla, quæ facile possent cumulari, pertinent ad Ritus permixtionem ab Ecclesiæ legibus vetitam: Verum, uti jam diximus, interdicitur Ritus permixtio appellari nunquam poterit, si ob legitimam aliquam causam Sacerdos Orientalis Ritus ab Apostolica Sede probati, in Latinorum Ecclesiam admittatur, ut ibi Missam, cæterasque functiones celebret, & Sacramenta populo Nationis suæ administret. Id palam Romæ fieri inuenitur, ubi Sacerdotibus Armenis, Cophtis, Melchitis, & Græcis patent ad Missam celebrandam Tempora nostra, ut illorum pietati satisfiat; quamvis suas peculiare Ecclesias habeant, ubi Rem Divinam facere possent: dummodo tamen sacra Indumenta, & cætera, quæ ad Missæ celebrationem juxta ipsorum Ritu necessaria sunt, secum afferant, eosque comitemur Nationis suæ Minister, qui eisdem celebrantibus inserviat, & a Custodibus, & Sacratio Præfectis opportune caveatur, ne ob rei novitatem in adstantibus turbæ ac tumultus excitentur; quemadmodum in Edicto, quod pro Ecclesiasticis & Laicis Orientalibus Romæ degentibus die 13. Februarii anno 1743. per Ven. Fratrem nostrum Joannem Antonium tunc Tituli SS. Silvestri, & Martini in Montibus Presbyterum, nunc Episcopum Tusulanum, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Guadagni nuncupatum, nostrum in Urbe, ejusque districtu Vicarium Generalem, jussu nostro promulgatum fuit, plenus continetur. Verum ad rem hanc nostram plurimum facere videtur, quod mox indicabimus. Medio circiter sæculo decimo quinto, uti notum est, Mahumetis II. Constantinopolim vi oppugnatam cepit, nonnullique ex Græcis, qui Schismaticorum errores averfati, communionem cum Latina Ecclesia servaverant, Venetias se contulerunt, ibique mansere. Quam in Urbem cum Isidorus Cardinalis natione Græcus pervenisset, detulit ad Senatam Romani Pontificis desideria, ut hujuscemodi Græci Ritus hominibus, Templum aliquod assignaretur, in quo functiones suas exercerent. Excitata Senatûs pietas profugæ genti Ecclesiam S. Blasii concessit, ubi spatio plurimum annorum Græci quidem in certo ejusdem Ecclesiæ Sacello Divina Officia Ritu Græco, in reliquis vero Sacellis, Latini Ritu Latino peregerunt, sicuti Flaminius Cornelius Scriptor clari nominis testatur in *Decad. 14. Venetarum Ecclesiarum pag. 359. : Gemini itaque Ritus Officia per aliquot annos in una Ecclesia, licet in diversis Sacellis peracta fuerunt: quod eo usque obtinuit, donec aucto Græcorum numero, prædictæ Ecclesiæ S. Blasii Latinis Græcisque communi, aliud subrogatum fuit Templum, quod Græcorum proprium esset, ac privativum.*

Et Latino- rum, qui in

§. 36. Hæc ad Græcos pertinent, qui cele-

brari in Latinas Ecclesias recipiunt. Verum, ut eo clarius ostendatur, nullam exinde sequi Ritus permixtionem ab Ecclesiæ Legibus proscriptam; non abs re erit verba facere de Latinis quoque, qui ad Sacrificium Missæ offerendum, & Divina Officia perfolvenda in Græcorum Ecclesiis, ex justa aliqua causa admittuntur. Quod quidem non modo propositam sententiam confirmabit, sed etiam plurimum conferet ad demonstrandum, quàm necessaria sit mutua inter Catholicos, licet diverfi Ritus, animorum conjunctio ac benevolentia. In Russia Alba Rutheni Catholici, quos Unitos vocant, plures habent Ecclesias, paucas verò Latini, & quod magis est, longe distitas a pagis Latinorum, qui inter Ruthenos versantur. Latini quandoque diutius Sacrificio Latinæ Missæ carebant, eo quod suis negociis detenti, nequibant tam longum iter aggredi, ut ad Latinas Ecclesias se conferrent: Neque Latini Presbyteri facile poterant ad paucas illas Latinorum Ecclesias, quæ in Russia Alba reperiuntur, accedere, ut Missam celebrarent, propterea quod Ecclesiæ ipsæ ab illorum domicilio nimis longo intervallo se jungerent. Itaque, ne Latini Missa Latino Ritu celebrata tandem carerent, unum illud supererat, ut Latini Sacerdotes, in Latinorum commodum, Latinas Missas in Ruthenis Ecclesiis celebrarent. Verum hac ipsa in re, ea occurrebant difficultas, quod Altaria Græcorum sacro Lapide careant, cum ipsi celebrent super Antimensis, quæ sunt Linthea quædam ab Episcopo consecrata, quorum angulis Sanctorum Reliquiæ includuntur; quæ obrem Latini Sacerdotes Sacrum Lapidem secum deferre cogebantur, haud levi intercedente incommodo, ac discrimine, ne in itinere frangeretur. His omnibus incommodis tandem opportunum remedium, opitulante Deo, inventum, adhibitumque fuit: Siquidem, consentientibus etiam ipsis Ruthenis, indultum fuit Latinis Presbyteris, ut Missam Latino Ritu celebrarent in Ruthenis Ecclesiis, & super illorum Antimensis: idque eò vel expeditius visum est, quod Rutheni Sacerdotes, accedentes quandoque ad Latinas Ecclesias Missam inibi celebraturi, super nostris sacris Lapidibus Sacrificium conficiebant. Id omne cognosci potest ex Constitutione nostra: *Imposto Nobis, quæ quadragesima tertia est, Bullarii nostri Tom. III. **

§. 37. Præclarum pariter est ad rem nostram id, quod mox subjiciemus. Discrepant inter se eruditi viri, extiterit ne, juxta veterem disciplinam, in Basilicis Ecclesiæ Occidentalis unum, an plura Altaria. Primum quidem affirmat *Schelestrat. part. 1. Actior. Ecclesiæ Orientalis cap. 2. de Missa privata in Ecclesia Latina: sed contra Cardinalis Bona Rerum Lyurgicar. lib. 1. cap. 14. num. 3. innixus auctoritate Walfredi cap. 4. plura Altaria fuisse in Romana Basilica S. Petri demonstrat. Verum, si de Templis, atque Basilicis Orientalibus, & Græcis sermo sit, perspicuum videtur, nonnisi unum Altare in ipsis extitisse, atque nunc etiam temporis, plerumque existere; uti colligitur ex lineari descriptione hujuscemodi Templorum, quam Du Cangius in *Constantinopoli Christiana*, Beveregius in notis ad *Pandectas Canonum*, & Goarius in *Euchologium Græcorum* attulerunt. Cumque in Templo S. Athanasii, quod Romæ a Græcis obtinetur, plura extarent Altaria, Leo Allatus in epistola ad Joannem Morinum scripta *de Templis Græcorum recentiorum num. 2.* afferere non dubitavit, in prædicta Ecclesia nihil Græcæ formæ reperiri, præter *Bema*, id est Sepimentum, quod Aram majorem a reliquis Ecclesiæ partibus fecerit. Ad illud autem Altare, ad quod Sacerdos Missam celebravit, nequit alius Sacerdos eodem die iterum Missæ Sacrificium offerre. De hac Græcorum*

Ruthenas Ecclesias a Ruthenis comiter excepti fuerunt.

* In hæc Editione Tom. XVIII. p. 205. Juxta Græcam disciplinam, in unaquaque Ecclesia unum extitit Altare, & ad hoc unica Missa in die celebrata.

disciplina verba faciunt Dionysius Barsalibæus Jacobita, Amidae Episcopus, in *Explanatione Missæ*, & Cyriacus Jacobitarum Patriarcha apud Gregorium Barhebræum item Jacobitam in suo *Diretorio*, quos citat Affemanus tom. 2. *Biblioth. Oriental.* pag. 184; ac Tom. III. part. 1. pag. 248. De hac eadem disciplina Cardinalis Bonacini. cap. 14. num. 3. ita scriptum reliquit: *Unicum Altare in suis Ecclesiis habent, nec fas esse putant intra septa ejusdem Templi Sacrum eadem die iterare.* Euthimius Tyri ac Sidonis Archiepiscopus, & Cyrillus Patriarcha Antiochenus Græcorum, in Pontificatu Clementis XI., Benedicti XIII., & Clementis XII. pluries sciscitati sunt, an vigentem relinquere deberent prædictam disciplinam vetantem ne secundum Missæ Sacrificium eadem die, eodemque in Altari offeratur. At illis semper responsum fuit, nihil esse innovandum, sed veterem Ritur omnino retinendum. Quoniam verò error in vulgus maneraverat, ideo non offerri secundum Missæ Sacrificium eadem die, idemque ad Altare, in quo alius Sacerdos celebraverat, quia Sacerdos, qui posterior celebraret, iisdemque sacris indumentis, quibus primus uteretur, jejunium frangeret; idcirco in nostra Epistola Encyclica ad Patriarcham Antiochenum Græcorum Melchitarum, & ad Episcopos Catholicos eidem subjectos conscripta, iisdem præcepimus, ut omni studio curarent errorem illum populo adimere; ita tamen, ut integram servarent disciplinam, juxta quam ad Altare, ubi Sacerdos celebravit, alius Sacerdos eadem die offerre prohibetur, uti videri potest in Constitutione nostra, quæ incipit: *Demandatam*: 87. *Bullarii nostri Tom. I.* *

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 166.

Sacerdotes autem cum Episcopo, vel alio Sacerdote, primi Celebrantis personam gerente, concelebrant nunc quoque in Ecclesia Græca, licet in Latina is usus fere omnino obsoleverit.

§. 38. Denique, communis olim fuit Occidentali æque, ac Orientali Ecclesiæ Ritus, ut Presbyteri unâ cum Episcopo Missæ Sacrificium offerrent: hujus rei documenta congesta fuerunt a Christiano Lupo in *Appendice ad Synodum Chalcedonensem Tom. I. ad Concilia Generalia, & Provincialia, primæ editionis p. 994.*, dum hæc verba Balsiani interpretatur: *Mecum Missas celebrabat, mecum communicabat, & a Georgio Tom. II. Lyurgie Pontificiæ pag. 1. & seq. ac Tom. III. pag. 1. & seq.* Concelebrandi Ritus nunc temporis in Occidentali Ecclesia obsolevit, præterquam in Ordinatione Sacerdotum, quam peragit Episcopus, & in Consecratione Episcoporum, quæ ab Episcopo cum duobus aliis Episcopis assistentibus perficitur. Sed in Orientali Ecclesia viguit, vigetque adhuc frequentior usus concelebrationis Presbyterorum cum Episcopo, aut cum alio Sacerdote, qui primi Celebrantis personam sustinet, ique usus refertur ad Constitutiones, quæ Apostolicæ nuncupantur lib. 8., & ad Canonem octavum, ex iis, qui Apostolici dicuntur. Porro ubicunque ea consuetudo inter Græcos, & Orientales viget, non modo approbatur, sed etiam custodiri præcipitur, uti constat ex eadem Constitutione nostra superius allegata, *Demandatam*, §. 9.

Non tamen inde usus privatæ Missæ excluditur a Græca Ecclesia, cum ideo Paraclesiæ fuerint constitutæ.

§. 39. Ex Græco & Orientali hoc Ritu, quem hucusque commemoravimus, nonnulli occasionem arripuerunt revocandi in dubium, an privatæ Missæ, quæ ab uno Sacerdote celebrantur, in Orientali & Græca Ecclesia locus esse possit, cum in Græcis Templis unicum, uti prædiximus, Altare existat, unicum ad illud Missæ Sacrificium offeratur, & Sacerdotes cum Episcopo concelebrant, aut cum Sacerdote, qui primi Presbyteri munere fungitur. Non neglexerunt quidem Lutherani Confessionem Augustanam, in qua privatæ Missæ tolluntur, ad Hieremiam Constantinopolitanum Patriarcham mittere, eumque ad eandem amplectendam allicere; cum tamen privatæ Missæ usus ac disciplina in Orientali Ecclesia desamatur ac vindicetur ex *Canone* 31.

Concilii Trullani, & ex Notis, quas in ipsum composuit Theodorus Balsamon, ideo & Ritus frequentis concelebrationis Sacerdotum cum Episcopo, & intacta pariter privatarum Missarum consuetudo in Orientali Ecclesia permanfit. Quare in irritum cesserunt conatus Lutheranorum; quibus responsum fuit, damnari quidem ab Orientalibus, sicut ab Occidentalibus, pravum illorum usum, qui improba consequendæ eleemosynæ cupiditate, ad Altare impelluntur, non verò illorum, qui, qua decet pietate ac religione, privatas Missas celebrant, ut Deo Sacrificium offerant acceptabile. Hæc patent ex *Actis Ecclesiæ Orientalis contra Lutheranos*, auctore Schelestrato, cap. 1. de *Missis privatis in Ecclesia Græca, circa finem*. In commodum autem Sacerdotum, qui privatum Missæ Sacrificium offerre cupiunt, salva semper consuetudine, ut ad unum Altare unum tantummodo Sacrificium in dies singulos offeratur, Græci constituere ceperunt *Paraclesiæ*, de quibus verba facit Leo Alatius in *citata Epistola ad Joannem Morinum*. *Paraclesiæ* verò nil aliud sunt, quam Oratoria quædam Ecclesiæ contigua, in quibus erectum adest Altare, ubi Sacerdotes Missam celebrant, quam in Ecclesia celebrare nequeunt, eo quod ad Altare in ea extructum alius Sacerdos jam celebraverit.

§. 40. Alii verò ab hac Orientalium, & Græcorum disciplina merito timendum censuerunt, ne Latini Sacerdotes ab offerendo Missæ Sacrificio in Græcis Ecclesiis perpetuo excluderentur, eò quod, uti supra dictum est, in illis unicum Altare existat, ubi eodem die unus tantum Sacerdos potest celebrare; neque Latini Presbyteri celebrare possint in *Paraclesiis*, utpote pro Græcis tantummodo constitutis. Verùm ad hunc ipsum timorem auferendum, in Græcis Ecclesiis hoc tempore erectum plerumque cernitur secundum Altare, in quo Divinum Sacrificium a Latinis Sacerdotibus offeratur. Tres Græcorum Templorum formas expressit Goarius in *Euchologio Græcorum*, quarum tertia secundum Altare exhibet Latinis Presbyteris positum, sicut ipse Goarius loco citato perpendit, & profequitur Schelestrat. loco superius allato 887. In Ecclesiis Nationis Maronitarum, & Græcorum, Romæ existentibus, præter Aram majorem, alia occurrunt Altaria, in quibus a Latinis Sacerdotibus Missa celebratur; & in nostra Constitutione: *Esti Pastoralis*: 57. §. 6. num. 8. & 9. *nostri Bullarii Tom. I.* *, qua Italo-Græcis tutissima traditur agendi norma, prohibentur Latini Sacerdotes in Græcorum Templis super Ara majori celebrare, nisi omnimoda necessitas id postulet, & Parochi Græci consensus intercedat; ibique insuper Græcis conceditur, ut suis in Templis, præter Altare majus, alia quoque altaria possint erigere, in quibus Latini Sacerdotes, si velint, Missæ Sacrificium celebrare valeant.

§. 41. Ex his, quæ huc usque dicta sunt, videtur jam perspicue demonstratum, sicuti antea, ita & in posterum permitti debere Catholicis Armenis, & Syriacis, qui Balsaræ Latinis commixti commorantur, propriaque carent Ecclesia, ut in Latinam conveniant, & in ea juxta Ritur quique suum sacras functiones peragant; idque eo magis, quia non solum nulla exinde oritur Ritur permixtio per Apostolicas Constitutiones damnata, sed urbanitatis officia exercentur, vel potius præcepta implentur æquitativi cujusdam juris, expostentis, ut non habenti opportunum locum ad ea peragenda, quæ jure aliquo præstare jubetur, locus iple libenti animo concedatur. Quamobrem nil aliud superest, quam præcipere, ut omnia ad debitæ charitatis leges exigantur, ut Sacellum Orientalibus assignetur,

Nec Latini Sacerdotes ab illis exclusi; cum ideo secundum Altare in commodum Latino- rum Sacerdotum in Græcis Ecclesiis fuerit erectum.

* Tom. XVI. hujus Edit.

Concluditur, valde congruere, ut Græcis Latinæ parant Ecclesiæ, medulque traditur, quo id æbique dissidiis fiat.

aut

aut pars aliqua Ecclesiae, in qua suis functionibus obsequi incumbant; & quanta fieri potest, cura impendatur, ut aliis horis Latini, aliis Orientales suas peragant functiones. Si enim aliter fieri contingat, proxima suberit causa diffensionum, quae binos Predecessores nostros Leonem X., & Clementem VII. tantopere vexarunt; tum scilicet, quum contra pacta conventa in Florentino Concilio sub Eugenio IV., ne Graecis ulla molestia in suis Ritibus ac caeremoniis observandis inferretur, relatum est ad praedictos Pontifices, quod nonnulli ex Latinis Graecorum Ecclesias adibant, & ad illorum Altare Missam Latino Ritu celebrabant, eo consilio, ut Graecis Sacerdotibus impedimentum crearent, ne Sacrificium Ritu suo offerre, suaeque functiones peragere possent; adeo ut Graeci nonnunquam, ipsis diebus festis; Missae Sacrificio carerent: *Nescitur, quo Spiritu ducti* (de Latinis Presbyteris sermo est) *interdum Altaria diaconarum Parochialium Ecclesiarum praecoccupant, & ibi, contra voluntatem eorundem Graecorum, Missas, & forsitan alia Divina Officia celebrant; adeo quod dicti Graeci saepenumero sine auditione Missarum, cum magna animorum molestia, festis & aliis diebus, quibus Missas audire consueverunt, remaneant.* Pontificias haec querelas refert monumentum, quod incipit, *Provisionis nostrae*, extatque in Enchiridio Graecorum impresso Beneventi anno 1717. p. 86. Non est profecto, cur illis nostras addamus conquestiones, quae tamen nec leviores essent, neque opportunis remediis destituta, si unquam ad nos deferretur, Balferae a Latinis nostris prohiberi Orientales, ne in Latinis Ecclesiis possint functiones suas peragere.

§. 42. Primae huic altera succedit questio, eisdem attingens Armenos, & Syros, qua discutitur, an idem, ad statuendum tempus Paschatis, aliorumque ei respondentium Festorum, possint veteri Calendario uti, vel potius novum emendatumque sequi debeant, cum in Latinis Ecclesiis Sacra consuevit; & quatenus iisdem licitus dicatur veteris Calendarii usus, an huiusmodi definitio afficiat illos quoque Orientales, qui, suam quidem habent Ecclesiam, sed adeo angustam, atque exiguam, ut, cum omnes in illam convenire non possint, eorum plerique Latinas Ecclesias adire compellantur.

§. 43. Neminem latet, quae a Sanctis Romanis Pontificibus Pio, & Victore, atque etiam a Nicæna Synodo, de recta Paschatis celebratione sancita fuerunt. Omnes pariter norunt Romano Pontifici a Concilio Tridentino reservatam fuisse provinciam correctionis Calendarii, ac deum Gregorio XIII. Pontifice, fuisse rem hanc numeris suis omnibus absolutam. Quamobrem Bucherius in *Commentario de doctrina temporum*, in Praefatione ad Lectorem, ita scripsit: *Computi Paschalis in futurum certitudini, jubente Gregorio XIII. Pontifice, nos abunde providit Clavius.* Is fuit e Societate Jesu Sacerdos Mathematicos peritissimus, qui in Calendarii correctione egregiam Pontifici navavit operam. Exhibiti itidem Pontifici fuerunt calculi cujusdam Aloysii Lillii, qui plures annos in illis componendis insumerat. Perpensis denique libratisque omnibus in pluribus Congregationibus, adstantibus, adhibitisque in consilium peritissimis quibusque Viris, prodit anno 1582. Constitutio praescribens Calendarii normam, quae incipit: *Inter gravissimas, in ordine LXXIV. in veteri Bullario Tom. II.*

§. 44. Veteri igitur Calendario hac Pontificia Constitutione abrogato, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, aliisque Praelatis imperatum fuit, ut novo, emendatoque Calendario uterentur, quemadmodum in eadem Constitutione legere est, fusuque eruitur ex ejusdem Pontificis Annalibus Romae impressis anno 1742. *Tom. II. pag. 271.* Verum, cum in Constitutione nullum de Orientalibus factum fuerit ver-

bum, exurgit hinc questio, num eadem Orientales afficiat; quae quidem questio non a Doctoribus modo instituitur, ut videre est apud Azorium *Instit. Moral. tom. I. lib. 5. c. 11. quest. 7.* apud Baldellum in *sua Theologia Morali tom. I. lib. 5. disputat. 41.*; sed etiam proposita discussaque fuit in praestantium Virorum conventu habito die 4. Julii anno 1631., in aedibus Cardinalis Pamphili, qui ad Summum Pontificatum evectus, Innocentii X. nomen assumpsit. Haec autem tunc prodit resolutio: *Subditi quatuor Patriarcharum Orientis non ligantur novis Pontificiis Constitutionibus, nisi in tribus casibus: primo in materia Dogmatum Fidei; secundo, si Papa explicitè in suis Constitutionibus faciat mentionem, & disponat de praedictis; tertio, si implicitè in iisdem Constitutionibus de eis disponat, ut in casibus appellationum ad futurum Concilium: Refertur haec resolutio tum a Verricello de Apostolicis Missionibus lib. 3. quest. 83. num. 4.; tum a Nobis in nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 38. num. 15.*

§. 45. Hanc questionem Nos missam facimus, cum de illa disputare nulla nunc necessitas urgeat; satis enim Nobis erit indicare, quid ad rem nostram gesserit Sedes Apostolica, quandoquidem ipsa praecedentia facta evincunt, consultius esse responsum questio redditum, nimirum: *Nihil esse innovandum.* Italo-Graecis, qui inter nos vivunt, & regimini subijciuntur Latinorum Episcoporum, in quorum Dioecibus constitutum habent domicilium, ab Apostolica Sede mandatum fuit, ut se ad novum Calendarium conformarent, uti percipi potest in citata Constitutione nostra: *Esse Pastoralis, 57. §. 9. num. 3. & seq. Bullarii nostri Tom. I.** Et Clerus quidem Ecclesiae Collegatae S. Mariae de Grapheo Civitatis Mesianensis, qui Graecum Riturum retinet, accuratissime novum Calendarium servat, uti videre est in altera Constitutione nostra: *Romana Ecclesia, quae est 81. §. 1. eodem Tom. I.** nostri Bullarii: attamen non illud ita severe fuit indictum, quin nonnunquam, gravioribus id requirentibus causis, Episcopice locus sit relictus. Renebant Armeni Catholici Liburni degentes, sese Calendario Gregoriano subijcere, precepsque Innocentio XII. obtulerunt, ut eos veteri Calendario uti permitteret. Etenim in Congregatione S. Officii Feria 4. die 20. Junii 1674. Decretum hujusmodi emanaverat: *Nuntii Apostolici Florentiae relatis iterum litteris datis die 10. Aprilis, circa petitiones ei factas ab Armenis, orandi in Missa pro Patriarcha Armenorum, & circa celebrationem Paschatis, & aliorum Festorum, secundum eorum Riturum, idest secundum calculationem antiquam, quae erat ante correctionem Calendarii, & circa celebrationem Paschatis, &c. Necnon relata scriptura remissa a Sacra Congregatione de Propaganda Fide circa modum orandi in Missa pro Patriarcha Armeno: Rescribatur Nuntio, quoad permissionem orandi in Lyturgia pro Patriarcha Armenorum, quod Sacra Congregatio stetit in Decretis emanatis die 7. Junii 1673., videlicet, NON POSSE: & omnino prohibeatur. Quo vero ad celebrationem Paschatis, &c. & aliorum Festorum, &c. steterunt pariter in Decretis, videlicet, quod in celebratione Paschatis, & aliorum Festorum, Armeni Liburni existentes, omnino servare debeant Calendarium Gregorianum.* Quum igitur huic Decreto obtemperare Armeni praedicti renuerent, hujus rei cognitio delegata fuit particulari Congregationi Cardinalium doctrina praestantium, quos inter fuere Card. Joannes Franciscus Albanus, qui Summum deinde Pontificatum obtinuit, & Cardinalis Henricus Norisius praelati nominis inter Litteratos Viros. Porro ipsa Congregatio habita die 23. Septembris anno 1699. hujusmodi edidit Decretum, a praedicto Pontifice eadem

Illud certè, Italo-Graecis indictum fuisse Calendarium, sed ita, ut & leniter cum iis sit actum.

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 94.

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 153.

Questio proponitur, quo Calendario uti debeant Graeci in Latinis Ecclesiis celebrantes, in definiendo Paschali die.

Emendatio Calendarii qua cura fuit Gregorio XIII. peracta fuerit.

* In hac Editione Tom. II. pag. 487. Eiusdem Calendarii iudicio, an Orientales obstringerent, questio non levis.

1755.

1755.

ipſa die confirmatum: *Re mature tractata, & perpensis omnibus facti circumſtantiis, cenſuerunt, ſecundum ea, quæ proponuntur, conniveri poſſe cum Armenis Catholicis Liburni commorantibus, & qui peculiarem obtinent Eccleſiam, circa uſum Kalendarii veteris, donec ipſi ad omnimodam Kalendarii Gregoriani obſervantiam diſponantur, & interim ad Sedis Apoſtolice beneplacitum ſi hac inſuper conditione adjectâ, quod diebus feſtis de præcepto juxta Kalendarium Gregorianum occurrentibus, ab operibus ſervilibus abſtinere, & Sacrum audire omnino teneantur.*

Græcis vero Orientalibus propoſitum quidem fuit, ſed nonniſi volentibus injunctum.

§. 46. Si vero de Græcis Orientalibus fermo ſit, conſtat quidem, aliquando propoſitum ipſiſ ſuiſſe, ut novo emendato Kalendario uterentur; ſed tamen id nullum exitum habuit. Inter articulos, & conditiones Ruthenis propoſitas in Unione ſub Clemente VIII. tractata, & abſoluta, ea quoque de Kalendario recipiendo inſerta fuit, cui rædittum reſponſum: *Kalendarium novum, ſi ſecundum antiquum fieri poſſit, ſuſcipiemus: uti legere eſt in Opere Thomæ a Jeſu pag. 329.; & licet reſponſum illud ambiguitatem quandam præſerret, tamen ea de re nihil ulterius actum fuiſſe deprehendimus, neque hoc ſuper articulo judicium ullum protulit Theologus, qui ad rem examinandam fuerat deputatus, quemadmodum patet ex eodem Opere pag. 335. & ſeq.* Aliquando tamen ipſimet Orientales ſponte ſua novum Kalendarium ſuſceperunt, uti cognoscere licet ex ſæpius citata Synodo Provinciali Maronitarum habita anno 1736.: *Tam in jejuniiſ, quam in Feſtis anni diebus, ſive mobilibus, ſive immobilibus, Romanum Kalendarium a Gregorio XIII. Summo Pontifice, de noſtra Natione optime merito, emendatum, in omnibus Eccleſiis noſtris obſervari diſtrictè mandamus, ejuſque Kalendarii rationem & uſum, quemadmodum & cantum Eccleſiaſticum, in unaquaque Eccleſia a Magiſtris pueros edoceri præcipimus: Sed quoties Orientales minime conſenſerunt, juſtuſque adſuit timor, ne tumultuſ, diſſenſionesque excitarentur, ſi novi Kalendarii ipſiſ injungeretur uſus, tulit Apoſtolica Sedes, ut Orientales & Græci, in remotis Regionibus degentes, veterem ſuam diſciplinam retinerent, videlicet antiquum ſervarent Kalendarium, occaſionem opportuniorem expectans, inducendi uſum novi emendatiſque Kalendarii. Qua in re conſona quoque ſunt Decreta Congregationum de Propaganda Fide, & Sacræ Inquiſitionis; quemadmodum, quoad primam, deprehenditur ex Decretis editis die 22. Auguſti 1625., & die 30. Aprilis 1631.; quoad ſecundam vero, ex Decretis dierum 18. Julii 1613., ac 14. Decembris 1616. Imo res eò quandoque proceſſit, ut Miſſionariis quoque veteris Kalendarii uſus fuerit permiſſus, dum moram traherent in Regionibus, in quibus veteris Kalendarii uſus ſolummodo obtinebat; veluti cognoscere eſt ex nonnullis Decretis a Congregatione de Propaganda Fide 16. Aprilis 1703., & die 16. Decembris 1704. evulgatis.*

Syri, Armenique cum jejunant, a piſcibus abſtinere debent.

§. 47. Reliquum eſt, ut de poſtremo quaſito, de jejunio ſcilicet, verba ſiant. Syri, Armenique Catholici, juxta ipſorum Ritum, ab eſu piſcium jejunii tempore abſtinere; verum, cum Latinos iſi veſci conſpiciant, & cæterò quoniam impoſſibile, vel ſaltem difficillimum aſſeratur, eos temperare poſſe a piſcibus, quibus Latinos veſci intuentur; ideo tamquam rationi conſentaneum proponitur, ut Miſſionariis facultas tribuatur cum iſi diſpenſandi; caute tamen, omnique ſecluſo ſcandalo, & pio aliquo opere in locum abſtinentiæ a piſcibus ſubrogato. Aptiſſimus hic fiet locus diſſerendi de veſtitate jejunii apud Orientales, ejuſque lege, licet ſeveriori, exactiſſime tamen ſemper ſervata; ſed ne longiores ſimus, quàm par eſt,

id unum dicimus, Apoſtolicam Sedem toties Patriarchis obſtititſſe, quoties veterem rigorem jejunii ſuis ſubditis præſcripti relaxare voluerunt. Petrus Maronitarum Patriarcha Archiepiſcopiſ, & Episcopis ſibi ſubjectiſ, carnis veſci Laicorum more indulſit, licet juxta veterem diſciplinam carnis abſtinerent; univerſo autem populo Quadrageſimæ tempore piſces edere, vinumque bibere permiſit, quamvis id illiſ eſſet prohibutum. Sed Pontifex Paulus V., datis ad Patriarcham Petri ſucceſſorem Litteris Apoſtolicis in forma Brevis die 9. Martii 1610., juſſit, ut abrogatiſ iſi, quæ Petrus Patriarcha conceſſerat, res in priſtinum ſtatum reſtituerentur. In Pontificatu noſtro ad examen revocata eſt nimia facilitas atque indulgentia Euthymii Archiepiſcopi Tyri & Sidonis, & Cyrilli Patriarchæ Antiocheni, erga Græcos Melchitas; fuitque improbatum, ut patet ex Conſtitutione noſtra: *Demandatam 87. §. 6. Bullarii noſtri tom. 1. Nos hujſmodi innovationem, & abſtinentiarum relaxationem, & coarctationem, in nimium detrimentum veteris Græcarum Eccleſiarum diſcipline verge-re judicantes, licet alioquin, deficiente auctoritate Apoſtolice Sedis, nullius roboris eſſe dignoſcantur, eas tamen auctoritate noſtra expreſſe revocamus, & nullum eſſectum in poſterum habere, neque ullatenus executioni mandari, ſed omnia in priſtinum reſtitui debere jubemus, atque inſuper in toto tractu Patriarchatus Antiocheni laudabilem conſuetudinem a Majoribus derivatam, abſtinendi etiam qualibet Feria quarta, & ſexta per annum ab eſu piſcium, quæ ab aliis quoque ſinitimis populis ejuſdem Græci Ritus exactè cuſtoditur, indiſtinctè ſervari præcipimus.* Incongruum vero eſt aſſerere, ideo diſpenſationem concedendam eſſe, vel potius generalem diſpenſandi facultatem, quod nempe Orientales aſpicientes Latinos veſci piſcibus tempore jejunii, exinde facile adducantur, ut & ipſi non quidem ex aliquo contemptu, ſed naturæ fragilitate victi, piſcibus jejunii diebus utantur; hoc namque argumento, ſi quid illud valeret, in primis omnimoda induceretur Ritum conſuſio; deinde, ſi illius ratio haberetur, illud etiam conſequeretur, ut Latini inſpicientes Græcos peculiari-bus quibuſdam vivere inſtitutiſ, quæ Latinis minime permittuntur, imò inhiſcentur, diſpenſationem petere poſſent, ut ſibi liceret ea facere, quæ a Græciſ fieri intuentur; proſtantes ſe Latinum quidem Ritum ſuſcipere, ſed ob naturæ fragilitatem eum diutius ſervare non poſſe.

§. 48. Hæc ſunt, quæ duximus exponenda in hac Encyclica noſtra Epistoſa, non ſolum ad patefaciendam fundamenta, quibus inniuntur reſponſiones redditæ Miſſionario, qui quaſtiones ſub initium exſcriptas propoſuit; ſed etiam, ut omnibus perſpecta fiat benevolentia, qua Sedes Apoſtolica Catholicos Orientales complectitur, dum præcipit, ut omnia ſerventur veteres ipſorum Ritus, qui neque Catholicæ Religioni, neque honeſtati adverſantur; nec a Schiſmaticis ad Catholicam unitatem redeuntibus expoſcit, ut Ritus ſuos deſerant, ſed ut Hæreſes ſolum ejurent, atque execrentur: exoptans vehementer, ut diverſæ eorum Nationes conſerventur, non deſtruantur, omneſque (ut multa paucis complectamur) Catholici ſint, non ut omnes Latini ſiant. Finem denique huic noſtræ Epistoſæ imponimus, Apoſtolicam Benedictionem cuicumque eam legenti impertientes.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorẽ die 26. Julii 1755. Pontificatus noſtri Anno XV.

Veterem jejunii diſciplinam iſdem relaxari, nunquam paſſi eſt Apoſtolica Sedes.

Ideoque, re-jecta, tamquam minus legitima, cauſa ad facultatem diſpenſandi obſtinendam allata, jejunii lex ſervari præcipitur.

Dat. 26. Julii 1755. Pont. Anno XV.

Ad